

accent

TIPS! SÅ FÅR
NI KONTAKT
MED ANDRA
FÖRENINGAR
SID 48

NY SOM MEDLEM

Välkommen!

– ELLER?

GRANSKNING

VÅRDLOTTERIET

Pengarna styr vem som
får missbruksvård SID 16

MISSBRUK I HAITI

Vad hände efter
katastrofen? SID 28

IOGT VÄXER I POLEN

Både alkoholkonsumtionen
och IOGT ökar i Polen SID 34

Tack!

Tack distrikt, föreningar och enskilda medlemmar, företag, organisationer och ambasadörer för allt arbete med Vit Jul runt om i landet. Tillsammans har vi lyckats med en kampanj som uppmärsmats och förhoppningsvis också gjort skillnad på riktigt för de som behöver det bäst – barnen.

Alla barn har rätt till en vit jul
www.vitjul.se

34

IOGT växer i Polen. I Polen ökar alkoholkonsumtionen. Samtidigt växer IOGT så det knakar. Accent åkte till staden Bytom och hälsade på.

16

Vårdlotteriet. Fyra av tio socialchefer uppger att det är pengarna som avgör hur många som får vård för sitt missbruk.

28

Haiti. Blir alkohol och andra droger ett större problem i katastrofens spår? Accent besökte Haiti ett år efter jordbävningen.

20

Ny som medlem. Tre nya medlemmar och berättar om hur de upplever organisationen och hur de har blivit bemötta.

47

Månadens medlem. Ulla-Britt Pettersson har ett livslångt engagemang inom IOGT-NTO-rörelsen och värnar om barn och gamla.

Debatt • sid 15

Fyra punkter att diskutera för framtiden

Erik Wagner ställer fyra tunga frågor om IOGT-NTO:s framtid inför sommarens kongress. Hela organisationen behöver tänka till, debattera och sedan fatta en rad olika beslut, menar han.

I fokus • sid 32

Alla förslagen om gårdsfärsäljningen

Accent har gått igenom förslagen med advokat Ulf Öberg för att reda ut vad de kan innebära.

Föreningstipset • sid 48

Budkavel förenar distrikt i väst

Alva Strandberg i Älvsborg berättar om sin budkavel. Syftet är att bygga broar mellan distrikt och föreningar och skapa en anledning att träffas och samtala.

Ledare • sid 4

Hur tar vi hand om nya medlemmar?

Bara var tredje medlem är kvar efter tre år. Hur får vi dem att stanna?

Förbundsordföranden • sid 49

Det blev en vitare jul

Flera tusen barn fick en bättre jul förra året. Det bidrog IOGT-NTO till genom Vit Jul-kampanjen.

- + Narkokoll **SID 40**
- + Föreningstipset **SID 48**
- + Krönika **SID 46**
- + Korsord **SID 50**

OMSLAGSBILD
Russell Tate

FOTO: MATHIAS LÖVSTRÖM

Chefredaktören.

Pierre Andersson

Bara var tredje medlem är kvar efter ett år.

Hur tar vi hand om nya medlemmar?

För en tid sedan damp ett brev ned på mitt skrivbord. Det kom från en man som blivit medlem i IOGT-NTO alldeles nyligen. Han bestämde sig för att besöka ett möte med den lokala föreningen. På vägen till lokalen blev han av orsaker han själv inte rådde över försenad och när han kom fram hade mötet redan börjat.

Väl inne i lokalen möts mannen av en utskällning. Att komma försent gör man tydligen inte ostraffat i den här föreningen. Jag är säker på att det här är ett olyckligt undantag, för inte är det väl så nya medlemmar i IOGT-NTO tas om hand?

Accent har tagit fram statistik som visar att bara var tredje ny medlem är kvar i organisationen efter ett år. Om IOGT-NTO ska bli en starkare folkrörelse krävs många medlemmar och med ett sådant bortfall krävs stora värvnings-siffror för att nettoöka på sikt.

En förklaring till att det är svårt att ta hand om nya medlemmar är kanske att organisationen befinner sig mitt i ett generationsskifte. Den typiska medlemmen är född på trettioalet. En stor del av de som kommer in i organisationen idag är födda på sextioalet eller senare.

Kolla in reportaget på sidan 21 och framåt. Där möter du också Mikael, ett levande exempel på att det går att få in nya medlemmar på ett bra sätt.

Insändare.

SKRIV TILL OSS på accent@iogt.se eller Box 12825, 112 97 Stockholm

Alkoholtips i Accent?

Jag är nybliven medlem sedan några månader tillbaka. Tyckte att jag vill stödja arbetet mot alkoholmissbruk.

Fick i dag senaste numret av Accent. De nummer jag hittills fått har jag tyckt varit en fin tidning med bra innehåll. Men... reportaget om *alkoholfri* nyårsfest. Trevligt, tänkte jag, att få lite nya tips till drycker. Döm om min förvåning. 9 av 12 förslag innehåller alkohol. Alltså inte alkoholfritt. Och förslag på att göra en egen dryck byggd på jäst och socker. Klassiskt recept på egenbryggda alkoholdrycker.

Jag förstår att IOGT inte kan kräva helnykterhet av sina medlemmar. Men att i tidningen uppmäna till användandet av alkohol är en helt annan sak. Och därtill kalla det alkohol-

fritt. Hur är kunskapen? Kommer att diskutera detta med andra medlemmar i IOGT. Jag ifrågasätter starkt mitt fortsatta medlemskap.

MARIANNE LEVIN

SVAR Tack för ditt brev. Jag inser att frågan inte är helt okontroversiell men som medlemsloftet ser ut i dag så går gränsen vid 2,25 volymprocent och det är också där vi har dragit gränsen i vårt test. Det bästa sättet att påverka medlemsloftets gränsdragning är sannolikt att skriva en motion till kongressen i sommar – kolla in guiden i förra numret för mer information.

PIERRE ANDERSSON
CHEFREDAKTÖR

Det är kul att vara nykter!

Jag undrar varför man så sällan ser att någon skriver om hur roligt det är att vara nykter. Många tror ju att det är tråkigt att vara nykter. Om man ofta framhåller att det är tufft och hårt och kul att vara nykter så framstår det i en helt annan dager. Jag är själv nykter alkoholist, har varit nykter 22 år och vet vad jag talar om.

Jag kommer ihåg vad jag har gjort de senaste 22 åren, de har varit fantastiska men före det så är det åtminstone 15 år i dimma, trist, "skämmigt", bortkastad tid.

MONA WESTERLUND

Värva – till vad?

Värvning får mig att tänka på en flotta. I vårt fall kan jag se förbundet som ett moderfartyg med en ny kvinnlig kapten. Distrikten kan jag se som de största följefartygen som ännu seglar säkra i kölvatten efter moderfartyget. Föreningarna är de minsta fartygen och många har redan havererat, och de flesta är inte i så bra sjöskick heller. De behöver lagas och förnyas från grunden.

Vi värvare gör helt klart ett grundjobb men det måste vara i varje förenings intresse att ta vara på nya medlemmar och erbjuda aktiviteter som är intressanta för dem. Eller helt enkelt bilda nya grupper eller nya föreningar med nya aktiviteter, för intressena har ändrats en hel del. Allt kan inte vara som det var förr. Nya tider kräver nya medlemmar.

RITVA SONGER, HUNDRALOGEN, VÄSTERÅS

Redaktionen. Det är vi som gör Accent.

accent

Accent ges ut av IOGT-NTO, UNF (Ungdomens Nykterhetsförbund) och Junis (IOGT-NTO:s Juniorförbund).

Pressläggning detta nummer: 21 januari
Nästa nummer kommer 4 mars

Pierre Andersson

Chefredaktör och ansvarig utgivare
08-672 60 51, pierre.andersson@iogt.se

Maria Zaitzewskey Rundgren

Featureredaktör, reporter
08-672 60 56, maria.zaitzewskey@iogt.se

Joanna Wågström

Nyhetsreporter
08-672 60 50, joanna.wagstrom@iogt.se

Mathias Löveström

Art director
08-672 60 53, mathias.lovestrom@iogt.se

Bildbehandling Ola Falk **Korrekturläsning** Gunborg Mellegård **Medverkande detta nummer** Anders Perstrand, David Dahlberg, Thomas M. Johansson **Adress** Accent, Box 12825, 112 97 Stockholm **Telefon** 08-672 60 50 **Fax** 08-672 60 01 **E-post** accent@iogt.se **Webbplats** www.accentmagasin.se **IOGT-NTO:s förbundsansli** tel: 08-672 60 00, Besöksadress: Gammelgårdsvägen 38, Stora Essingen, Stockholm, www.iogt.se **Prenumeration (225 kr/år) och adressändring** 08-672 60 38, prenumeration@iogt.se, fax: 08-672 60 01 **Annonsbokning** Display Umeå, Gunilla Johansson, 090-71 15 04, gunilla.johansson@display-umea.se **Tryck** V-TAB, Vimmerby **Obeställt material** Tidningen svarar inte för insända, obeställda texter och bilder samt förbehåller sig rätten att redigera insänt material. **Lagring** Allt material i tidningen Accent lagras och kan publiceras elektroniskt. Icke anställda måste meddela eventuellt förbehåll mot sådan lagring och publicering.
I princip publiceras inget material med sådant förbehåll.
TS-kontrollerad upplaga 2009 39 600 ex **ISSN** 0345-0406. Medlem i Sveriges Tidskrifter.

SVERIGES
TIDSKRIFTER

TS

IOGT-NTO-RÖRELSENS KONGRESSER 2011 I ÅRE 29/6-3/7

Skriv in datumen redan nu! Håll utkik efter mer information i kongressbroschyren i kommande nummer av Accent och på iogt.se

VI SES I ÅRE!

IOGT-NTO-RÖRELSEN

Miljonregn över IOGT-NTO-hus

Av de 4,8 miljoner kronor som Boverkets samlingslokaldelegation anslagit till ungdomsutveckling går hela 2,5 miljoner till föreningar anslutna till Våra Gårdar.

FASTIGHET De största beloppen gick till 225 Nyköping av IOGT-NTO och 3384 Linnea av IOGT-NTO i Ulvsby utanför Karlstad. Båda föreningarna har ansökt om bidrag för att bland annat anställa personal som ska arbeta med ungdomsutveckling. Båda föreningarna vill även installera teknisk utrustning, som ljud- och ljusanläggningar i sina lokaler. Ytterligare tre föreningar fick bidrag, om än lägre summor.

– Vi är naturligtvis glada över att vi erhållit så stor del av anslaget. Det visar att vårt långsiktiga arbete med ungdomsutvecklingen ger resultat, säger Olle Häggström på Våra Gårdar.

De tolv föreningar som inte fick del av medlen i år ska få hjälp med att söka andra bidrag och med att utveckla sina ansökningar till kommande år, meddelar Häggström.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

FOTO: ISTOCKPHOTO

943

säckar med potatis beslagtogs vid hamnen i Colombo, Sri Lanka, nyligen. Inuti potatisarna gömde det sig nämligen 55 kilo heroin.

Maria Larsson: Det här är inte gårdsförsäljning

Nyligen presenterades Lotty Nordlings utredning om gårdsförsäljning. I sitt förslag öppnar hon upp för att både svenska och utländska alkoholtillverkare ska kunna sälja sina och andras produkter var som helst i Sverige.

ALKOHOL – Det går att införa gårdsförsäljning men det måste göras genom en modell som tillåter utländska producenter att etablera sig, sade hon vid presskonferensen. Försäljningen får inte hindra den fria rörligheten.

Förslaget ligger långt ifrån regeringens direktiv om egenproducerad alkohol på landsbygden, vilket barn- och äldreminister Maria Larsson var noga med att påpeka under presskonferensen som hon höll i samband med att utredningen presenterades.

– Förslaget skiljer sig markant från det vi tänkte oss. Det är mycket mer omfattande än direktivet, säger hon. Traditionellt när man tänker gårdsförsäljning så är det på en gård på landsbygden. Det här kan inte inkluderas i vår tankevärld som gårdsförsäljning.

Men trots att utredaren presenterat ett förslag som snarare liknar öppnandet av spritbutiker och inte gårdsförsäljning lovar Maria Larsson att hon ska läsa utredningen från pärm till pärm innan hon bildar sig en uppfattning.

Förslaget fick kraftig kritik från

FOTO: JOANNA WÄGSTRÖM

Maria Larsson

flera håll redan innan utredningen presenterades. Flera politiker inom allianspartierna har gått ut i media och sagt att de inte vill öppna upp för de föreslagna alkoholbutikerna. Birgitta Rydberg från Folkpartiet skriver i ett pressmeddelande att det är papperskorgen nästa för förslaget.

Advokat Ulf Öberg menar att det inte finns något tvivel om att det här skulle innebära slutet för Systembolagets detaljhandelsmonopol.

– Nu pratar vi inte längre om gårdsförsäljning nu pratar vi om fabriksförsäljning så termen gårdsförsäljning är djupt missriktande för den typen av förslag. Konsekvensen om det här genomförs är att man bryter Systembolagets monopol, säger han.

Men enligt Lotty Nordling kan man med den här modellen ha kvar Systembolaget.

– Vår bedömning är att det inte på något sätt hotar detaljhandels-

monopolet. Det inkräktar på monopolet men är ett undantag. Det vi måste motivera är att begränsningarna för försäljningen är motiverade av folkhälsoskäl. Det är svårt att motivera att vi på grund av folkhälsan bara ska sälja svenska produkter.

IOGT-NTO:s förbundsordförande Anna Carlstedt tycker att det är märkligt att utredaren gått längre än vad uppdraget beskrev.

– Så ska det inte gå till. Men det är uppenbart att utredaren har ett annat intresse än folkhälsan. Hon sätter näringspolitiken främst.

Skulle det här förslaget införas vore det katastrof enligt Anna Carlstedt. De privata vinstintressena skulle föras in och Systembolaget skulle försvinna.

– Jag hoppas och tror att det här förslaget går i papperskorgen direkt.

JOANNA WÄGSTRÖM

► Läs mer om gårdsförsäljningen på sid 32–33

Realkostnaden för alkohol mer än halverad på 50 år

År 1960 fick en verkstadsarbetare jobba mer än dubbelt så lång tid som en nutida kollega för att tjäna ihop till en flaska sprit.

ALKOHOL Priset på alkohol har stadigt ökat – men lönerna har ökat mycket snabbare, och alkoholkonsumtionen gräver allt mindre hål i svenskarnas plånböcker.

För 50 år sedan fick en verkstadsarbetare jobba drygt 2,7 gånger så länge som sin nutida

kollega för att tjäna ihop till en spritflaska, enligt Accents uträkningar som bland annat bygger på siffror från Systembolaget och fackförbundet IF Metall.

För 30 år sedan behövde man jobba drygt 1,5 gånger så länge och för 10 år sedan drygt 1,3 gånger så länge som i dag.

Ett högt pris på alkohol är tänkt att minska tillgängligheten på så sätt att folk inte är beredda att betala priset, enligt Anders Tengström, beroendeforskare vid Karolin-

ska Institutet.

– Men alkoholskatten har inte höjts i paritet med hur medelinkomsten har ökat över tid. En flaska vin kanske skulle kosta 250 kronor istället för 80 kronor.

Han tror att få är medvetna om att alkohol har blivit allt billigare relativt sett.

– Folk uppfattar inte alkohol som billigt, känslan av att det fortfarande är dyrt lever kvar fastän det inte är det egentligen, säger Anders Tengström.

JENNY STADIGS

BILDEN

FOTO: JOHANNA WÄGSTRÖM

Kul med Vit Jul. Två dagar före julafton ordnade IOGT-NTO-föreningen i Skutskär en bussresa till Gävle och Jungle City Lekland. 42 personer, både barn och vuxna, åkte med på resan som IOGT-NTO, UNF och Junis bjöd på. Totalt anordnades 262 Vit Jul-aktiviteter över hela landet.

KOMMENTAREN

Storstadsmulle skålar i vin

En krispigt kall och klar vintersöndag bestämmer jag och maken oss för en tur till naturreservatet Tyresta söder om Stockholm. Vi hoppas på en vinterdag utöver det vanliga och laddar med tackbrallor, pälsmössa och bärbar korvgrill.

Redan på parkeringen förstår vi att vi inte är de enda

som vill ta en tur i skogen denna vackra dag. Lämmeltåg av barnfamiljer och par i trendriktiga jackor och boots strömmar i alla riktningar, även på de mindre stigarna. Smått irriterade över folkmassan bestämmer vi oss för en stig som ska leda till en sjö ett par kilometer bort. Kanske blir vi ensamma där?

Hoppet sjunker i takt med att vi travar förbi den ena klungan efter den andra av helggilda och till synes naturälskande stockholmare i nedre medelåldern som packat matsäckskorgen full med...?

Vin ska det visa sig. För när vi anländer till den lilla sjön är strandremsan redan belamrad av hippa storstadssor i Meindlkängor för 3 000 spänn paret, dunjackor för sex laxar, Bugaboo-barnvagnar till telningarna som är klädda i Polarn&Pyret från topp till tå samt – tro't eller ej – med vinglas i handen.

De står och hänger så där lite barcoolt med en foten stödd på en sten (så att de svindyra kängorna som tål polarexpeditioner exponeras ordentligt) och ser världsvana ut. Rödvinet – troligen dyrt och franskt – glimmar i solen.

När vi passerar kastar vindrickarna föraktfulla blickar på våra lunsiga jackor och tackbrallor som inte matchar i färg. Deras glossigt söta barn springer ystert omkring i snön. Åh, vilken härlig dag i skogen! Vilka naturälskande skogsmullar vi är! Klockan är tolv på dagen. Skål!

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

REPORTER PÅ ACCENT

FOTO: MATHIAS LÖVSTRÖM

Maria Zaitzewska Rundgren

Kritik mot behandlingshem

BEHANDLING Vid en inspektion den 12 november upptäckte Arbetsmiljöverket en rad missförhållanden gällande rutiner kring arbetsmiljö och arbetsförhållanden på behandlingshemmet Nya Nyhyttan utanför Örebro. Nya Nyhyttan övertogs av IOGT-NTO-föreningarna 3:an i Örebro och Egir i Karlstad den 1 januari 2010

Arbetsmiljöverkets kritik består av fyra punkter: brister kring rutiner och bedömning av arbetsförhållanden, fördelning av arbetsuppgifter, riskbedömningar av arbetet samt introduktion av nyanställda och vikarier. Kathy Gyhlestén, ordförande i lokalföreningen Egil, tar kritiken med ro.

– Arbetsmiljöverket gör regelmässiga inspektioner och det man vid besöket fann var att vi inte hade alla handlingar och dokument kring arbetsmiljön på plats. I flera fall fanns manualer och dokument, men några var inte färdigställda eller behövde kompletteras. Anledningen till detta var att vi just kommit igång och helt enkelt inte hunnit med, konstaterar Kathy Gyhlestén.

Gyhlestén meddelar att man nu åtgärdat de bristfälliga manualerna och att Arbetsmiljöverket, när man gör en uppföljning den 30 januari, inte kommer att finna något att anmärka på.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

4

kilo metamfetamin hittades i en kvarglömd väska i en mataffär på en ort söder om Södertälje. Två män har häktats för grovt narkotikabrott.

FOTO: DAGÖHOLM

Behandling med läkemedel på Dagöholm diskuteras

Var fjärde klient på IOGT-NTO:s behandlingshem Dagöholm får substitutionsbehandling. Om den typen av behandling ska användas på Dagöholm i framtiden diskuteras just nu i IOGT-NTO:s förbundsstyrelse.

BEHANDLING – Frågan är om IOGT-NTO ska driva ett behandlingshem, vilka behandlingsformer ska vi då ha, säger IOGT-NTO:s förbundsordförande Anna Carlstedt.

Accent har tidigare rapporterat om användningen av läkemedelsbehandling på Dagöholm. Artikeln följdes av reaktioner främst

från kamratstödet inom IOGT-NTO och frågan har nu lyfts i förbundsstyrelsen. På det senaste styrelsemötet var ledare för Dagöholm inbjudna.

– VD:n för Dagöholm, Anna-Lena Borén, gjorde en jättebra genomgång som höjde kunskapsnivån inom förbundsstyrelsen. Nu har Dagöholm fått uppdraget att diskutera det som kom upp på mötet och komma tillbaka till oss under våren med förslag på hur man ska arbeta, säger Anna Carlstedt.

Förbundsstyrelsen har blivit kontaktad av ledare inom kamratstödsverksamheten som är skeptiska till behandlingen.

– Det är en viktig fråga för vårt kamratstöd. När folk som har substitutionsbehandling kommer från Dagöholm till kamratstödet blir det oroligt, säger Anna

Carlstedt. Men det här är en svår fråga och jag skulle gärna se att medlemmar kommer in med motioner till kongressen i sommar så att det kan fattas ett kongressbeslut.

Enligt Dagöholms ledare så är det en fråga om man vill kunna hjälpa alla eller inte. Om man inte erbjuder läkemedelsbehandling så innebär det att vissa inte kan få behandling på Dagöholm.

Carl-Åke Andersson som är ordförande i Dagöholms styrelse och ledamot i förbundsstyrelsen tycker att det är viktigt att frågan diskuteras.

– Vi har inte fått något uppdrag från förbundsstyrelsen att vi ska byta behandlingsmetod. Frågan om substitutionsbehandlingens vara eller inte vara avgör inte vi på Dagöholm, säger han.

JOANNA WÅGSTRÖM

Dags att söka nya pengar

Riksstyrelsen inbjuder för tionde året IOGT-NTO-rörelsens föreningslokaler att söka bidrag för i första hand för upp- rustning, underhåll och kompletterande utrustning.

Bidragen kan vara i storleksordningen 5 000–20 000 kronor och kan exempelvis sökas för kompletteringar av kök, nytt golv, projektor, stolar, takpannor och jordvärme. Listan kan göras längre.

Fastigheten ska vara ägd av en förening/kår eller bygg- nadsförening inom IOGT-NTO-rörelsen. Ansökningar från lokaler där rörelsen driver egen verksamhet prioriteras, därför ska den egna verksamheten beskrivas kortfattat i ansökan.

Välkommen med ansökan som ska vara IOGT-NTO till- kommen senast 31 mars 2011. Ange i ansökan:

- Sökande
- Kontaktperson med adress och telefonnummer
- Föreningens konto
- Beskriv IOGT-NTO-rörelsens egen verksamhet i lokalen

ANSÖKAN SKICKAS TILL

IOGT-NTO-rörelsen,
Elisabeth Larsson,
Box 12825, 112 97 Stockholm.

FRÅGOR BESVARAS AV general- sekreterare Stefan Bergh eller ekonomichef Tore Andersson, båda på telefon 08-672 60 00.

IOGT-NTO-RÖRELSEN

För- packad

En kurs om alkoholreklam i Sverige och i världen

Tollare folkhögskola den 25-27 feb
Anmäl dig på www.iogt.se/forpackad

UNGDOMENS NYKTERHETSFÖRBUND

IOGT-NTO

KRYSSNING utefter NORGES KUST 29 maj–3 juni

Upplev både en av världens vackraste fjordar - Geiranger - och kulturstaden Bergen på vår kryssning utefter Norges kust med Royal Caribbeans lyxkryssare "Vision of the Seas". Under resan njuter vi av fartygets alla faciliteter och stora utbud av nöjen och andra aktiviteter samt naturligtvis god mat.

Vill du veta mer om våra resor? Kontakta SOBER-resor, Rotevägen 2, 433 69 Sävedalen, tel 031-26 53 30 eller 070-345 55 09, e-mail: soberesor@telia.com, så sänder vi information.

**SOBER
RESOR**

www.soberesor.se

Årets första värvtävling för distrikten

KAMPANJTID 1/2–31/3

2011 års första värvtävling
för distrikten fokuserar på
antalet värvere

Priser

För hela kampanjen

1:a: 10.000:– / 2:a: 7.000:– / 3:e 5.000:–

Månadsetapper, februari och mars. Efter varje månadsetapp delar vi också ut priser.

1:a: 5.000:– / 2:a: 3.000:– / 3:e: 2.000:–

Regler

- Det distrikt som har flest medlemmar (som har sitt medlemskap i distriktet) som värvat minst en ny medlem under kampanjperioden vinner.
- Talongen med den nyvärvade medlemmen där det framgår vem som värvat ska finnas på Medlemsservice senast 3/3 resp. 4/4 för att räknas i respektive etapp.

Frågor kan ställas till Robert Lindh, 0733-72 62 19
Mer detaljerad information på www.iogt.se

FOTO: HANS BAUJLING

Ivan Bäckström
står bakom
"Doktors pale ale".

HALLÅ DÄR!

Ivan Bäckström

pensionerad läkare, som lanserat ett öl under namnet "Sigtuna Doktors Pale Ale".

Du har lanserat doktors egna öl, varför?

– Jag står som modell för att göra ett svagare öl därför att jag har jobbat rätt mycket på beroendedesidan med alkohol- och narkotikamissbruk. Jag vill erbjuda ett svagare alternativ till starköl. Jag tycker att det är trevligt och jag tycker att det är bra killar som håller på med bryggeriet.

Hur tänkte du kring att sätta dig själv i egenskap av läkare på en alkoholprodukt?

– Inte mer än att du har snickare A som lanserar ett öl eller gubbe B som lanserar öl. Jag tror inte att det är så stor skillnad det finns massor med personer som har lanserat öl. Jag är bara en person som alla andra. Om jag tycker om en öl och den har låg alkoholhalt så kan jag stå för den.

På etiketten ser vi en bild på dig i läkarrock – man kan lätt få uppfattningen att det här är ett öl som läkaren rekommenderar – är det på något sätt nyttigare än något annat öl?

– Den är nyttigare än starköl. För öl med samma alkoholhalt är det ingen skillnad.

JOANNA WÅGSTRÖM

FOTO: IVO GRETENER

– Att kvinnors konsumtion ökar kan ha att göra med jämställdheten i samhället, att kvinnor får mer frihet, säger Siri Nyström som är forskningssekreterare på Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning, CAN.

Ökade alkoholskador bland kvinnor

Kvinnor har fördubblat sin alkoholkonsumtion sedan 90-talet. Och allt fler kvinnor dör på grund av alkohol. Det visar CAN:s senaste rapport om drogutvecklingen i Sverige.

ALKOHOL – Det kan ha med kvinnornas ökade alkoholkonsumtion att göra, säger Siri Nyström som är forskningssekreterare på Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning, CAN.

Kvinnors självrapporterade alkoholkonsumtion har nästan fördubblats sedan 1990, från 1,5 liter ren alkohol till 2,8 liter 2008. I takt med att de dricker mer ökar

också skadorna. Det visar CAN:s rapport Drogutvecklingen i Sverige som presenteras i dag.

Män har under 2000-talet haft en nästan fyra gånger högre alkoholrelaterad dödlighet än kvinnor. Men andelen kvinnor som dött med alkohol som underliggande eller bidragande orsak har ökat. 1990 stod kvinnorna för 17 procent av dödsfallen, 2008 var motsvarande siffra 21 procent.

Andelen kvinnor som omhändertagits för fylleri har ökat från sju procent 1990 till 13 procent 2009. Andelen kvinnor som misstänks för trafiknykterhetsbrott har stigit från åtta procent till elva procent under samma tidsperiod. Andelen kvinnor som vårdas inom slutenvården har ökat från 20 till 26 procent.

– Att kvinnors konsumtion ökar

kan ha att göra med jämställdheten i samhället, att kvinnor får mer frihet. Det man behöver göra nu är att se över beroendevården som oftast är utvecklad för män och mäns behov, det är viktigt att anpassa den för kvinnor, säger Siri Nyström.

Totalt sett har däremot alkoholkonsumtionen minskat i Sverige, sedan 2004 har den gått ner med mer än tio procent. Det är till följd av att den oregistrerade alkoholen, privatinförd, smugglad och hembränd alkohol, minskat. 2009 drack svensken i genomsnitt 9,3 liter ren alkohol. Den registrerade alkoholen stod för 78 procent.

Även hos ungdomar har alkoholkonsumtionen minskat sedan början på 2000-talet.

JOANNA WÅGSTRÖM

Var tredje butik i Falun säljer öl till ungdomar

Sextonåriga ungdomar från UNF fick köpa öl i 8 av 22 butiker i Falun. Det är ett sämre resultat än när UNF gjorde samma kontroll förra året, då 5 av 22 butiker sålde öl till dem.

UTKÖPSKONTROLL När medlemmar från Ungdomens Nykterhetsförbund, UNF, i Falun gav sig ut för att provköpa öl i 22 livsmedelsbutiker och mackor i staden blev det ett minst sagt dåligt resultat. 8 av de 22 butikerna sålde folköl till sextonåringarna.

– Vi blev förvånade att resultatet blev sämre i år. Jag tycker att det är väldigt dåligt. Antingen ska det vara noll butiker som säljer till minderåriga eller så borde försäljningen flyttas till Systembolaget, säger Joakim Nilsson, en av provköparna, som är 16 år och ordförande i UNF i Falun.

– I sju av butikerna som sålde öl till oss frågade de inte om legitimation alls. I den åttonde butiken frågade de efter leg när jag inte hade något frågade de hur gammal jag var. Jag sa att jag var 22 år och då fick jag köpa, säger

Joakim Nilsson.

Listan över butiker som sålde öl har UNF lämnat till kommunens tillsynsman som polisanmält butikerna. De butiker som nekade provköparna att köpa öl kommer att få ett tackmejl från UNF.

De fem butiker som sålde öl vid UNF:s test förra året hade bättrat sig i år. I stället var det nya butiker som misslyckades med ålderskontrollen.

JOANNA WÄGSTRÖM

FOTO: STEPHANIE PHILLIPS

Snabba cash till döende biografer

FASTIGHET I ett öppet brev till kulturminister Lena Adelsohn-Liljeroth kräver Våra Gårdar, Bygdegårdarnas Riksförbund och Folkets Hus och Parker att det från Kulturdepartementet utlovade investeringsstödet på 60 miljoner kronor, riktat till digitala biografer ute i landet, börjar verka redan 2011. Inte 2012 som departementet meddelat. Man kräver också att investeringsstödet betalas ut i sin helhet och inte uppdelat under fyra år.

– I annat fall har vi att se fram emot en kulturpolitisk skandal av stora mått. Beslutande politiker blir då passiva åskådare när allt fler mindre biografer läggs ner runt om i landet, samtidigt som det råder en parlamentarisk enighet att så inte skall ske, skriver bland andra Olle Häggström, vd på Våra Gårdar.

Bakgrunden till det öppna brevet till kulturministern är en oro över en snar biografdöd ute på landsbygden, då digitaliseringen inte sker i önskvärd takt, samtidigt som de små biograferna konkurreras ut av de stora biokomplexen. För att de lokala biograferna ska överleva måste de snabbt digitaliseras, med höga investeringskostnader som följd. Pengar som kulturdepartementet nu alltså anslagit, men som riskerar att bli bortkastade pengar. Hjälpen kommer för sent.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

Ska ansvaret för missbruksvården flyttas till landstinget?

I dagsläget har kommuner och landsting delat ansvar för missbruks- och beroendevård i Sverige. Kommunen står för behandlingsinsatser som öppen- och institutionsvård. Landstinget tillhandahåller medicinsk vård. Just nu diskuteras, i samband med den pågående utredningen av missbruksvården, om ansvaret ska vara delat eller flyttas över till någon av parterna. text Joanna Wägström

FÖR

Lars Håkan Nilsson, medicinsk rådgivare, Kriminalvården

"Jag tycker att landstinget ska ta ansvar för alla sjukdomar oavsett om de är fysiska, psykiska eller

om det är missbruk det gäller. Som det ser ut i dag smiter landstinget så fort de har chansen. Har vi en klient inom kriminalvården som både har en psykisk diagnos och ett missbruk säger de direkt att vi ska vända oss till socialtjänsten. Därför vill jag att det ska vara en huvudman som har ansvaret och det borde vara landstinget eftersom jag tror att man kan upptäcka problemen tidigare där. Läkarna kommer i kontakt med personer inom primärvården och där kan man upptäcka problemen om man frågar om alkoholvanor och sådant. Även läkemedelsbehandlingen ligger ju hos läkarna.

Sedan får landstinget göra överenskommelser med socialtjänsten när det gäller insatser som boenden, behandlingshem och sådant."

EMOT

Camilla Sköld, Sveriges kommun- och landsting, handläggare

"De problem som finns med ett delat ansvar löser man inte genom att flytta ansvaret. Var man än

lägger huvudmannaskapsgränserna behöver man hitta lösningar för att samordna.

Fördelarna med ett delat huvudmannaskap är att där finns olika kompetens. Sjukvården har det medicinska perspektivet medan kommunen har det sociala arbetet som kunskapsbas. Socialtjänstlagen är dessutom en rättighetslag och om psykosocial behandling flyttas till enbart hälso- och sjukvården är det inte längre en rättighet.

Men visst skulle hälso- och sjukvården behöva kliva fram inte minst i primärvården där det finns stora möjligheter att upptäcka problemen tidigt. Landstingen behöver också bli bättre på att tillhandahålla läkemedelsassisterad behandling och neuropsykiatriska utredningar."

Happy hour på flyget – hela tiden

ALKOHOL Flygbolaget American Airlines har bestämt sig för att locka kunder genom att erbjuda rabatter på alkohol under flygresorna. Men det är inte en timme det handlar om, som man kan tro när man hör namnet, nej happy hour gäller hela resan såvida planet lyfter någon gång mellan klockan 17.00 och 17.59 lokal tid. Det här rapporterar CNN Money.

Priset sänks med en dollar, cirka sju kronor, på öl och två dollar, 14 kronor, på vin och sprit. Kunderna får då betala sju dollar, cirka 35 kronor, för alla sorters alkohol drycker ombord på planet.

För förstaklasskunderna blir det ingen happy hour eftersom alkohol ingår i biljettpriset.

JOANNA WÄGSTRÖM

”**Det har inte handlat om unga alkoholpåverkade i helgen, utan bara om vuxna missbrukare eller vuxna som druckit för mycket.**”

Ulrika Sahlsten på socialjouren i Umeå till tidningen Västerbottens Kuriren om att varenda uttryckning de varit på under julhelgen har involverat alkohol.

Känslostorm över Tollares kapade träd

I början av november högs trettiofem träd ner på Tollare folkhögskola, däribland tio ekar och lindallén ner mot vattnet.

FASTIGHET Enligt rektor Anders Svensson var gallringen nödvändig, då vissa träd var rötskadade och minst två utgjorde fara för hus och människor. Lindallén hade under många år hamlats hårt, varför hälften av dem rötskadats uppifrån. Rektorn ville dessutom öppna upp ner mot vattnet för att skapa en luftigare och ljusare park. Han informerade skolans personal och elever i god tid och satte, i samråd med Tollares skogstekniker Björn Hallrin, igång med gallringen. Då kom reaktionerna.

”Rektor går bärsärkagång på Tollare” skrev Naturskyddsför-

eningen som upprördes över att gamla, friska ekar kapats och därmed boningar för fåglar, kryp, lavar och insekter. Nacka kommun kopplades in och menade att strandskyddsdispens borde ha söpts hos Länsstyrelsen inför kapningen av lindallén. Många lärare och elever blev bestörta över vad de uppfattade som en förödelse av Tollareparken. Men mest upprörd blev rektorn som ansåg att han varit tydlig med sitt uppsåt – utan att då få en enda reaktion från sin personal. Först när träden var kapade kom känslostormen.

– Herregud, vi gallrar här varje år. Men i år blev det extra många träd. För mig var det helt odramatiskt och nödvändigt att ta bort ruttna träd som utgör fara för människor och förstör för annan växtlighet, säger Anders Svensson, som påpekar att det fortfarande finns närmare 1200 träd kvar på Tollare. Endast tre

procent har kapats. Så det handlar alltså inte om någon brutal skövling.

Men på Nacka kommun och Naturskyddsföreningen är man av en annan uppfattning.

– När vi såg vad som skett blev vi förfärade. Förändringen blev så stor att man borde ha begärt dispens. Vi hade aldrig tillåtit detta om vi hade vetat, säger Birgitta Held Paulie på Nacka kommun och berättar att det är förbjudet att både hamla och ta ner en allé utan tillstånd, då alléer har biotopskydd. Just den här allén hade dessutom ett kulturhistoriskt värde.

– Rektorn skickade visserligen på vår begäran en karta över området, när han insåg att han kanske borde kontakta kommunen. Men när vi fått den var gallringen redan genomförd. I och med att kommunen har synpunkter på gallringen har vi nu lämnat över ärendet till åklagare för att se om brott begåtts.

Held Paulie menar att Tollareskogen är ett viktigt område som kommunen värnar extra om. Alla träd ligger inom strandskyddsområde.

– Det trodde vi att rektorn förstod, säger hon och tillägger att rektorns bedömning om alla rötskadade träd inte stämmer överens med deras.

Inte heller Naturskyddsföreningen anser att det fanns någon

Sällsjögården kan gå i konkurs

FASTIGHET IOGT-NTO:s Sällsjögården utanför Östersund kan tvingas i konkurs om man inte lyckas sälja. Efter ett styrelsesammanträde den 15 januari röstade en majoritet för konkurs. Bakgrunden till beslutet är att alltför få turister och övernattande gäster gör att verksamheten inte går ihop. I dag betalar de boende i den sociala verksamheten endast 100 kronor per dygn för mat och husrum. Men priset

spelar ingen roll, anser socialförvaltningen i Östersund, då man redan har de boendeformer man behöver. Ett samarbete med

Sällsjögården är inte önskvärd. Därmed är gårdens framtid allvarligt hotad.

– I nuläget ska stiftelsen sälja ett av husen. Vi har tre spekulanter och det kommer att bli budgivning. Vi kan inte göra konkurs just nu då det finns inteckningar som vi inte hittar. Men vi hoppas på att slippa konkurs och i stället sälja gården, säger ordföranden Vivan Åhman.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

anledning att gallra ut så många träd, i synnerhet inte de gamla ekarna.

– De ekstubbar vi såg var alla friska. Endast en lind var rötskadad. Gamla ekar kan vara håliga och stå bra ändå. Håligheterna blir hemvist för svampar, insekter och fåglar. De ekar som togs ner var på väg in i sin bästa ålder. Kapningarna är helt obegripliga, säger Ronny Forss, före detta elev på Tollare och ordförande i Naturskyddsföreningen i Nacka.

Rektor Anders Svensson uppger att han blir helt matt av alla påhopp, som han menar är orättvisa och tendentiösa. Bakom sig har han Tollares styrelse.

I ett yrkande till Miljöenheten på Nacka Kommun skriver Anders Svensson den 11 januari 2011 att man bestrider kommunens anmälan och kommer att överklaga en eventuell dom. Möjligen kan man tänka sig att acceptera en återplantering av ett antal bokträd samt en ask. I yrkandet kritiserar Svensson kommunens beslut, som han menar vilar på lösa grunder och dåligt underbyggda fakta. Att träden varit friska, stora och mycket gamla avfärdar rektorn, som även är kritisk till att kommunens handläggare utan tillstånd gått in på Tollares mark – och dessutom riktat anklagelserna mot rektorn personligen.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

FOTO: NACKA KOMMUN

Pool Media: Vi vill öka insynen

INSAMLING Sälj företaget Pool Media som Accent tidigare granskat ska omorganiseras. Hemsidan är för tillfället nedstängd med ett meddelande om att en omorganisation pågår. Syftet är att öka insynen, enligt företagets informationsansvariga Helena Krona.

– Pool Media är en koncern som består av flera olika delar. Nu ska vi bolagisera så att alla delar blir bolag. Men allt är inte riktigt klart ännu så jag kan inte tala om exakt hur det kommer att bli, säger hon.

Varför omorganiseras ni?

– Bakgrunden är att vi har förstått att det har varit mycket diskussioner om att det inte är tillräcklig insyn i vårt bolag. Det ska bli bättre insyn.

Som Accent kunde avslöja i våras marknadsför Pool Media sina egna kampanjer Ett narkotikafritt samhälle och Riksorganisationen för utsatta barn som organisationer trots att de är vinstdrivande helägda dotterbolag till Pool Media. Endast en liten del går till de välgörande ändamål som folk tror att de sponsrar när de skänker sina pengar.

JOANNA WÅGSTRÖM

Polisen: Alkohol till fem måste bort

ALKOHOL Polisen i Göteborg har vänt sig till politikerna i staden för att kräva att inga krogar ska få servera alkohol till 05:00. Orsaken är bland annat ordningsstörningar.

Andra orsaker bakom polisens krav är exempelvis att risken att råka ut för brott ökar i kombination med ökad alkoholkonsumtion och att svarttaxiverksamheten blomstrar som mest efter 03:00, skriver Göteborgs-Posten.

– Polisen ansvarar för ordning och säkerhet. När folk haft trevligt

på krogen vill vi att de ska komma hem hela, säger Lars Klevenparr, områdeschef för polisen Storgöteborg, till Göteborgs-Posten.

I mitten på 2010 infördes nya alkoholriktlinjer i Göteborg som bland annat innebär att det har blivit lättare för krogar att få tillstånd att servera alkohol till 05:00. Inför de nya reglerna hade polisen inte något att invända, men nu har myndigheten alltså vänt i frågan.

JENNY STADIGS

Lars Klevenparr

FOTO: ANNA DAHL, POLISEN

602189

dollar har USA:s militär spenderat på alkohol under 2010.

Prenumerera på det elektroniska nyhetsbrevet

"Fakta, argument och debatt"

Nyhetsbrevet ges ut varannan vecka av Blå Bandet och IOGT-NTO, och når medlemmar i nykterhetsrörelsen, politiker, myndigheter och andra intresserade.

Röster om nyhetsbrevet:

"Utmärkt nyhetsbrev"

"Nyhetsbreven har substans, relevans och koncentration"

"Detta är ett mycket bra nyhetsbrev!"

Anmäl dig idag till:

fakta.argument.debatt@telia.com

Blå Bandet

IOGT-NTO

IOGT-NTO

Alkoholrådgivning

020-80 80 80

@ALKOHOLRADGIVNING@IOGT.SE

För små och stora alkoholproblem.

Läs våra nyheter på webben

www.accentmagasin.se

KALLELSE TILL IOGT-NTOs JUNIORFÖRBUNDS KONGRESS 2011

Förbundsstyrelsen kallar i enlighet med § 2:2 i stadgarna till ordinarie kongress i Åre den 29 juni–2 juli 2011.

**Förhandlingarna inleds onsdagen den 29 juni
på Holiday Club i Åre.**

Motion till kongressen kan inges av varje medlem i IOGT-NTO-rörelsen samt juniorföreningar och distrikt och skall vara förbundsstyrelsen tillhanda senast den 20 april 2011.

Mötesrättigheterna regleras av § 2:5 i stadgarna.

Varje medlem i IOGT-NTO-rörelsen har närvaro- och yttranderätt vid kongressen.

Stockholm i januari 2011

Ann-Britt Hagel
förbundssekreterare

FOTO FRÅN WENDELSBERG

Debatt. Vägval inför kongressen.

Erik Wagner ställer fyra tunga frågor om IOGT-NTO:s framtid inför sommarens kongress. **Hela organisationen behöver tänka till, debattera och sedan fatta en rad olika beslut, menar han.**

Fyra punkter för framtiden

IOGT-NTO är en fantastisk organisation och vi har mycket att vara stolta över. Men ett kongressår som detta ger utrymme för drömmar och visioner. Jag vill inleda året med att peka på fyra områden där hela organisationen behöver tänka till, debattera och sedan fatta en rad olika beslut.

1. Organisation

De senaste åren har det varit stort fokus på medlemsrekrytering. Varje månad ska vi värva ett visst antal nya medlemmar, men jag undrar hur ser nästa steg ut? Hur ska dessa nya krafter kanalisera sitt engagemang? Hur ska vi fånga upp deras kunskap och erfarenhet?

En gång i tiden har vi valt föreningen som metod. Tror vi fortfarande på föreningsformen? Hur många aktiva föreningar ska vi vara 2030? Hur många nya föreningar startar vi varje månad?

2. Lärande

UNF har ett väl fungerande utbildningssystem. Ett system med utbildningar som talar om vilka som ansvarar för att genomföra dem, vad de ska innehålla, etc. Detta skapar en tydlighet – inte bara mot vem som gör vad i organisationen, utan mot nya medlemmar. Du förväntas gå vår grundutbildning – välkommen i gänget!

Alla vuxna kan inte mötesteknik, hur man utvecklar en förening eller våra grundsatser men de allra flesta kan lära sig. Det finns en enormt poäng att skapa forum för samtal om ämnen som är självklara för oss som varit engagerade sedan barnsben. Sådana utbildningar är perfekta tillfällen för nya medlemmar att fördjupa sin relation till organisationen. Hur kan vi bättre sprida våra kunskaper och erfarenheter till varandra?

3. Ledarskapet

Hur vill vi att ledarskapet ska se ut inom IOGT-NTO? Vilken organisationskultur ska råda och hur leder vi varandra på bästa sätt?

I dagens organisation har distrikten en central roll. Ofta en utsatt roll. Man har krav från förbundet, krav från föreningar och relativt små resurser ska gärna leda till stordåd.

Hur stöttar vi dessa styrelser? Hur hejar vi på dem? Hur hittar vi rätt personer och hur utbildar vi dem som är valda? Vi har alla förutsättningar att ha ideell sektors mest kompetenta regionala ledare.

4. Gammalt och nytt

Vi har ett problem inom organisationen som vi delar med övriga samhället. Vi är dåliga på att förena det gamla med det

nya. Utvecklingen går allt fortare men också avvecklingen av det gamla. Ibland ser jag en konflikt mellan nya och gamla medlemmar, yngre och äldre, nya och gamla verksamhetsformer, ny och gammal teknik för kommunikation. Vi måste vara bättre än så!

Sociala medier, sociala företag och vinstidsengagemang är nya företeelser som vår rörelse står inför, men vi kommer att missa många krafter om vi slutar skicka brev och går över till Facebook. Vi kan ha både kort och livslångt engagemang.

Mina bästa minnen från rörelsen är då generationer möts och skapat stordåd tillsammans. Egentligen drömmer jag om en revolution bestående av 40- och 80-talister. Jag tror att om man förenar det bästa av dessa generationer blir världen nykter på två veckor. Kanske tre...

Jag vet att jag gör det lätt för mig. Jag ställer frågor och ger väldigt få svar, men jag tror att svaren blir bättre om vi tillsammans arbetar fram dem. Sen hoppas jag att kongressen är klok nog att fatta förankrade, framsynta och smått fantastiska beslut. ■

Erik Wagner
Stockholm

Alla med missbruksproblem har rätt till vård enligt socialtjänstlagen. Men många kommuner bryter mot lagen. I en undersökning som Accent har gjort uppger fyra av tio socialchefer att det är pengarna som avgör hur många som får vård. **TEXT OCH FOTO JOANNA WÅGSTRÖM**

VÅRDLOTTERIET

– kommuner bryter mot lagen när pengarna styr missbruksvården

– Här finns det inte tillräckliga resurser för att hjälpa alla och det gäller nog hela landet, säger Göran Jönsson, som är förvaltningschef på socialförvaltningen i Helsingborg.

Var femte socialchef i Sverige säger att de inte har de ekonomiska förutsättningarna för att uppfylla intentionerna i socialtjänstlagen när det gäller missbruksvård. Det visar en enkätundersökning som Accent har gjort.

Lagen säger att socialnämnden aktivt ska sörja för att den enskilde får den hjälp han eller hon behöver för att komma ifrån missbruket. Nämnden ska också i samförstånd med personen planera hjälpen och noga bevaka att planen fullföljs. Ingenstans nämns det att vårdinsatsen ska bestämmas utifrån hur mycket resurser kommunen har.

Trots det uppger fyra av tio socialchefer i Accents enkät att budgeten i någon eller hög grad påverkar hur många som kan få missbruksvård inom kommunen.

Vem är det då som blir utan vård om pengarna inte räcker till? Jo, enligt de socialchefer, socialsekreterare, klienter och behandlingshemspersonal som Accent pratat med är det allmänt känt att unga personer prioriteras medan äldre med ett

långvarigt missbruk kommer i andra hand.

– Resurserna är som de är och de påverkar i slutändan hur många som får vård. Överlag kan man säga att yngre människor som hamnat i ett missbruk får mer

Ansvar för vården. Kommunen och landstinget delar ansvaret

Ansvar för missbruks- och beroendevården är delat mellan kommunen i egenskap av huvudman för socialtjänsten och landstinget som är av huvudman för hälso- och sjukvården. Kommunen ansvarar för att erbjuda personer med missbruk eller beroende vård och behandling. Landstinget tillhandahåller medicinsk vård och behandling.

Socialtjänstlagen. Kap 5, §9

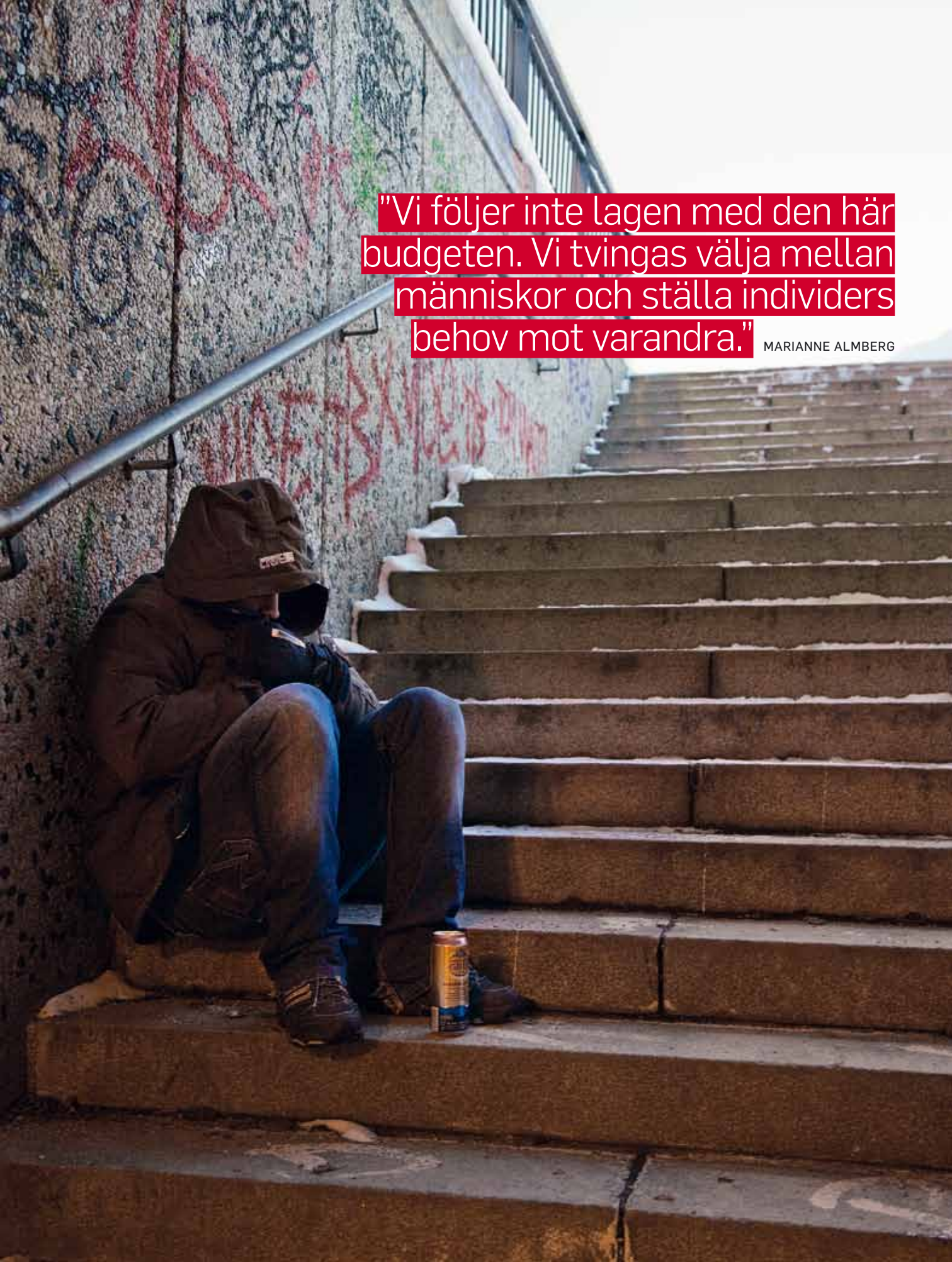
Socialnämnden skall aktivt sörja för att den enskilde missbrukaren får den hjälp och vård som han eller hon behöver för att komma ifrån missbruket. Nämnden skall i samförstånd med den enskilde planera hjälpen och vården och noga bevaka att planen fullföljs.

resurser. Personer som haft ett långvarigt missbruk får mindre resurser. Naturligtvis skulle man önska att det fanns pengar till obegränsade insatser för äldre också, säger Hans Nyberg som är enhetschef för arbete och integration och ansvarig för missbruksvården i Älvsbyns kommun.

– Det är de mest utsatta grupperna som det skulle behövas mer pengar till, de med långvarigt missbruk som inte har någonstans att bo. Oftast är det de som har det värst som blir utan vård, säger Per-Johan Fernström som är enhetschef för beroendevården på Gotlands kommun.

I Sverige finns det runt en halv miljon människor med missbruksproblem enligt den pågående missbruksutredningen. Sett över en tioårsperiod har missbruket av alkohol och narkotika ökat med 20 respektive 15 procent. Trots det minskade de satsade resurserna på vård inom kommunerna mellan 2008 och 2009. 2008 betalade kommunerna i genomsnitt 437 kronor per invånare i riket, 2009 var motsvarande siffra 429 kronor. Endast en av fem personer med missbruks-, eller beroendeproblem får vård i Sverige.

Gerhard Larsson, som leder missbruksutredningen, instämmer i den bild som

"Vi följer inte lagen med den här budgeten. Vi tvingas välja mellan människor och ställa individers behov mot varandra."

MARIANNE ALMBERG

"Alla kommuner måste följa socialtjänstlagen. Det ansvaret kommer man inte ifrån."

MARIA LARSSON, ANSVARIG MINISTER

kommit fram i Accents undersökning. Titlar man på jämförbara kommuner kan det skilja upp till fem, sex gånger i hur mycket de betalar per invånare för missbruksvård. Jämför man exempelvis Stockholm och Göteborg är det fyra gånger vanligare att man använder tvångsvård, som är de dyraste placeringarna, i Göteborg.

– Det ska inte fungera som det gör i dag. Var Lisa eller Pelle bor är avgörande för vilken vård de får. Det är väldigt ojämnt i kommunerna, alldeles för många går utan vård. Det leder till utslagnings, sjukdom och tidiga dödsfall. De som överlever hamnar i brottslighet, säger han.

Enligt socialtjänstlagen har alla rätt till vård, tycker du att kommunerna lever upp till lagen?

– Tanken är att alla ska få vård efter behov. Jag tycker inte att kommunerna lever upp till andan i socialtjänstlagen.

Vad beror det på?

– Det beror på politiska prioriteringar och visar sig genom hur mycket pengar man satsar på behandlingshem, tvångsvård och andra insatser.

I Stockholm har socialsekreterarna vid utredningsenheten i stadsdelen Enskede-Årsta-Vantör fått nog av sin arbetssituation där de för att spara pengar konstant tvingas bryta mot socialtjänstlagen. De har via brev lyft frågan till socialnämnden.

– Tolkar man socialtjänstlagen som att alla har rätt att få den vård och hjälp de behöver så kan man inte säga att vi följer lagen med den här budgeten. Vi tvingas välja mellan människor och ställa individers behov mot varandra, säger en av socialsekreterarna, Marianne Almberg.

Enligt socialsekreterarna föregås varje beslut i socialnämnden av en diskussion där budgeten styr bedömningen istället för behovet av vård. Enskilda klienters behov ställs mot varandra med motiveringen att pengarna inte räcker till alla.

Vlasta Marcicic som är avdelningschef för individ- och familjeomsorgen i Enskede-Årsta-Vantör håller med socialsekreterarna om att pengarna påverkar vilken vård personer får.

– Det är därför vi måste använda metoder som är billigare men har samma effekt. Vi använder inte öppenvård i samma utsträckning som andra stadsdelar och vi har utökat institutionsvården under senare tid. Vilket innebär att vi har dragit över vår budget, säger hon. ■

Fotnot: Accent har via mejl skickat ut en enkät till socialcheferna i Sverige. Undersökningen pågick 10–24 november. Vissa kommuner har fler än en socialchef beroende på hur kommunen är uppdelad. Enligt SKTF finns det 337 socialchefer. Totalt har 174 personer svarat på enkäten. Accent har även gjort djupare telefonintervjuer med ett antal socialchefer.

FOTO: JOHAN ÖDMANN

Maria Larsson, barn- och äldreminister

"Pengar finns det"

Barn- och äldreminister Maria Larsson (KD) är ansvarig för alkohol- och narkotikafrågor och är kritisk till kommunernas hantering av missbruksvården.

– Vården fungerar inte bra. Personer får inte rätt vård vid rätt tidpunkt. Man måste gå in med en insats när signalen kommer, när man är motiverad, och inte flera veckor senare. Vården avgörs av vilken kommun och ibland kanske till och med av vilken handläggare du får.

Men att det skulle handla om att kommunerna har för lite resurser håller inte Maria Larsson med om.

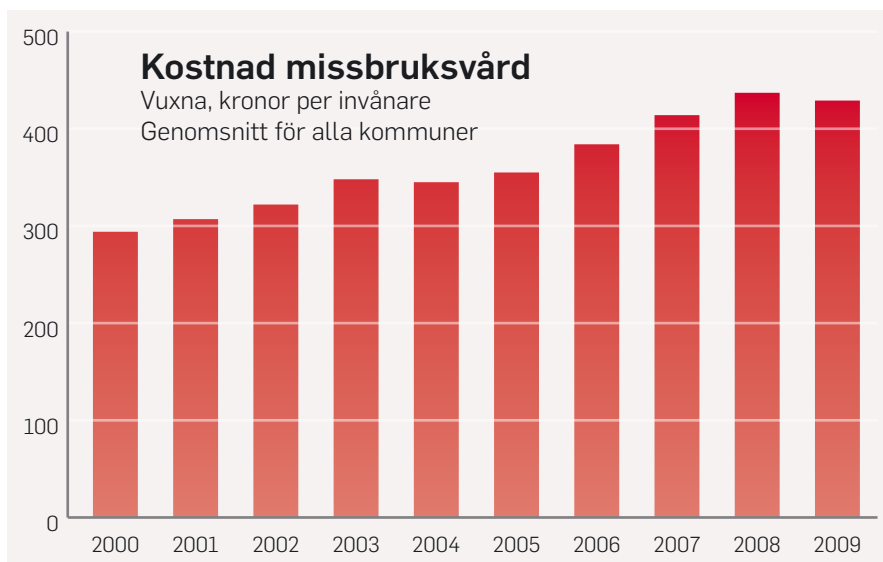
– Kommunerna totalt går med ett överskott i år så pengar finns det. Det är inte försvarbart att skylla på det.

Ska människors liv ligga i händerna på något så godtyckligt som de lokala politikernas prioriteringar?

– Alla kommuner måste ju följa socialtjänstlagen. Det ansvaret kommer man inte ifrån. Men som sagt jag tycker inte att det fungerar bra.

Det är du som är ansvarig minister, vad tänker du göra?

– Jag har tillsatt missbruksutredningen som just nu ser över hur ansvaret för vården ska utformas, som ska lägga ett förslag nästa år. Sedan har jag gett kommunerna mer pengar.

Under två års tid träffade Claes sin socialsekreterare var tredje månad. Varje gång sa han att han ville ha vård. Men han beviljades ingen behandling

"Det var skitjobbigt. Jag var mitt uppe i missbruket och var tvungen att fixa droger på dagarna."

CLAES SJÖBERG

Fick vänta två år på vård

Claes Sjöberg har missbrukat heroin sedan tio år tillbaka. I dag har han varit drogfri i en månad och är på behandling på Gålö behandlingscenter utanför Stockholm. Men vägen dit var lång.

När Claes Sjöberg för två år sedan skulle bli pappa ville han sluta med heroinet och sökte vård hos socialtjänsten.

– De sa att jag skulle pröva öppenvården först så jag gjorde det. Men det var svårt eftersom jag flyttade runt på härbärgen på nätterna, där flödar det droger, säger han.

Efter tre månader klarade inte Claes att hålla sig drogfri längre. Han plockade upp heroinet igen. Den här gången började han injicera drogen trots att han aldrig gjort det tidigare.

Under två års tid träffade Claes sin socialsekreterare var tredje månad. Varje gång sa han att han ville ha vård. Men han beviljades ingen behandling trots att han precis skulle få barn, var 31 år och, förutom öppenvården, inte hade gått igenom någon behandling tidigare.

– Jag sa att de kan skicka mig vart som helst, men jag fick hela tiden till svar att det inte fanns några pengar.

Till slut försökte Claes ta saken i egna händer och började söka pengar till vård via olika stiftelser.

– Det var skitjobbigt. Jag var ju mitt uppe i missbruket och var tvungen att fixa droger på dagarna.

Fick du några pengar?

– Nej det fick jag inte.

Under tiden hade Claes hela tiden kontakt med läkarna på Maria.

– Jag fick mycket stöd av läkarna och det var när de följde med på ett trepartsmöte med min socialsekreterare som jag fick beskedet att jag skulle få åka hit till Gålö.

Efter två års väntan fick Claes åka i väg på ett behandlingshem.

– Jag har bara varit här i en månad men jag känner redan att det gör skillnad. Här är det skyddad verkstad och jag får tid för mig själv. Jag tycker att det är helt omvänt att man ska gå på öppenvård först. Jag var motiverad redan då och ville verkligen ha hjälp. Min dotter är två år nu, hade jag kommit in på en behandling på en gång hade jag kanske bott med min familj nu, säger han. ■

Johannes, 24 år, fick betala sin egen vård

För två månader sedan var Johannes i akut behov av vård för sin alkoholism. Hans pappa hittade honom kraftigt berusad i en trappuppgång. Tillsammans fixade de en plats åt Johannes på en privat öppenvård.

– Jag fixade en plats först och tog kontakt med socialtjänsten efteråt. Jag tänkte hela tiden att om jag inte får hjälp så får jag väl betala själv.

Det tog flera veckor efter att Johannes kontaktat socialtjänsten innan han fick en socialsekreterare och sitt vårdbehov utrett. Under tiden påbörjade han sin behandling.

Slutsatsen av utredningen var att Johannes behövde vård för sina alkoholproblem men trots det fick han avslag på sin ansökan.

– Jag blev helt paff. De sa att de hade en egen öppenvård som jag kunde gå på men att de inte skulle betala för den behandling som jag redan påbörjat. Men då hade jag ju gått mer än halva behandlingen.

Johannes valde att gå klart öppenvården som han påbörjat. Notan på 37 000 kronor fick han låna ihop till och betala själv. Han tänker överklaga beslutet. ■

Tommy vet inte hur länge han måste vänta

Tommy är 62 år. Han har varit på behandling många gånger för sitt narkotikamissbruk. Senast för tre år sedan. Sedan dess har han inte använt narkotika men han har druckit mer och mer alkohol. Nu har han sökt vård för sina alkoholproblem.

Tommy beviljades öppenvård även om han helst hade velat åka på samma behandlingshem som han var på senast, där han blev fri från narkotikan.

Men Tommy vet ännu inte om öppenvården är bra eller inte. Eftersom han står på kö för att få börja.

– Jag sökte behandling i augusti men jag har inte fått börja eftersom de inte haft platser. Jag tycker att när det inte finns platser borde man få åka på behandling men det har de inte råd med säger de, säger Tommy.

I väntan på behandlingen försöker Tommy hålla sig nykter.

– Nu är jag nykter och är inne på tredje veckan. Jag tänker ge behandlingen en chans för den kan mycket väl fungera och jag tänker pröva.

Hur tycker du att det är att vänta?

– Jag tycker att det är synd, man ska passa på när folk är som mest motiverade. ■

Kommentaren.

Brister i vården äventyrar hela narkotikapolitiken

Accents undersökning sätter siffror på något som många haft på känn: Pengarna styr. Socialtjänstlagens fina ord om att alla ska få vård efter behov viftas bort med tre ord: "Resurserna räcker inte".

Det här är allvarligt ur flera aspekter. Det orsakar lidande, både hos den som missbrukar och hos de som finns runt om. Brisiten på vård orsakar också samhället stora kostnader på andra områden, exempelvis i form av ökad kriminalitet.

Än allvarligare är kanske att den undermåliga missbruksvården håller på att undergräva hela narkotikapolitiken. Lite förenklat har den svenska modellen framgångsrikt byggt på konceptet att det ska vara "svårt att knarka men enkelt att sluta". De repressiva insatserna, det vill säga att det är förbjudet att knarka, att polisen griper missbrukare osv, balanseras med rejäla och humana insatser inom missbruksvården. Den som vill ha hjälp ska få det.

När vården inte fungerar som den ska tappar vågskålen mot det repressiva och kritiken låter inte vänta på sig. De senaste åren har allt fler börjat argumentera för skadereducerande åtgärder och till och med legalisering. Och man gör det inte främst utifrån en frihetlig eller ultraliberal agenda, utan för att man ser att människor far illa och vill hjälpa dem.

Den svenska modellen på det narkotikapolitiska området har varit oerhört framgångsrik, inte minst när vi jämför oss internationellt. Neddragningarna inom missbruksvården de senaste 20 åren har naggat den bilden rejält i kanten – vill vi ha en balanserad narkotikapolitik måste vi lägga rejäla resurser på behandling.

PIERRE ANDERSSON

NY SOM MEDLEM

Välkommen!

– ELLER?

Under den senaste tolv månaders perioden fick IOGT-NTO 2494 nya medlemmar. Vi har mött tre av dem för att höra hur de upplever organisationen och hur de har blivit bemötta. Dessutom berättar fem lokalföreningar hur de gör för att välkomna och engagera nya medlemmar.

TEXT **JENNY STADIGS** ILLUSTRATION **RUSSELL TATE**

Mikael Oikarinen kommer till IOGT-NTO-huset de flesta vardagar.
Ibland följer även sambon Frida Bladin och sonen Elai Oikarinen med.

"Vi fick brev och Accent hem i brevlådan. De sms:ar alla om vilka aktiviteter som är på gång också."

MIKAEL

FOTO: ROGER M PEHRZON

FOTO: ROGER M PEHRZON

Det vankas lunch varje vardag i IOGT-NTO-huset i Hudiksvall.

"Här kan man bara få vara"

Mikael Oikarinen trivs i sin lokalförening och spenderar mycket tid i IOGT-NTO-huset.

Det puttrar i den stora karotten på spisen, och när Mikael Oikarinen rör runt i den sprider sig en kryddigt lockande doft i köket på IOGT-NTO-huset i Hudiksvall.

– Det blir tacosoppa i dag, säger han.

Sedan någon månad tillbaka står Mikael Oikarinen här i köket i stort sett varje vardag och lagar lunch tillsammans med 4–5 andra IOGT-NTO:are.

– Min sambo är föräldraledig, så hon kommer också hit och umgås då och då.

De som deltar i matlagandet lägger en tjuga för att äta, och övriga som tittar in för att delta i måltiden lägger 30 kronor.

Både Mikael Oikarinen och hans sam-

bo Frida blev medlemmar i april år 2010, under ett besök på den fredagskvällsaktivitet som lokalföreningen anordnar nästan varje vecka.

– Vi blev värvade här i huset. Både jag och Frida tyckte att varför inte, det är en bra sak. Vi hade varit här någon gång innan också.

Efter att papprena var påskrivna tänkte dock inte Mikael Oikarinen mycket mer på IOGT-NTO, och han var långt ifrån någon frekvent besökare i lokalföreningens hus.

– Vi fick brev och Accent hem i brevlådan. De sms:ar alla om vilka aktiviteter som är på gång också, och så får man bestämma själv om man ska gå eller inte. Jag tycker att det är helt ok att få veta det genom sms. Sedan kanske det skulle vara

"Ungdomar är så
lättpåverkade och
det behövs andra
ställen för dem att
vara på så att de inte
springer och köper
gas för att boffa."

MIKAEL

FOTO: ROGER M PEHRZON

smidigt att annonsera i lokaltidningen också, men det gör de inte.

Mikael Oikarinen är arbetslös, och i höstas tröttnade han på att bara gå hemma.

– Det gick inte att hitta något jobb, och jag behövde något att göra. Jag hade börjat isolera mig mer och mer.

Då kom han att tänka på IOGT-NTO och tog kontakt med lokalföreningen för att fråga om han fick göra praktik i huset. Det fick han.

– Här kan jag prata med folk på ett helt annat sätt än vad jag skulle kunna på en vanlig arbetsplats – det är öppnare här. Vi pratar djupare om livet, om drogproblem och om vad som är bra för en och inte när det gäller val. Det är inte ytligt, här kan jag få respons på saker på ett annat sätt.

Vilken typ av människor är det som är här, om det går att generalisera?

– Det är mest missbrukare och före detta missbrukare. De som kommer hit och

äter är mest från ett hem för hemlösa.

Hur upplever du IOGT-NTO i stort?

– Jag vet inte så jättemycket om den här organisationen, men vi ska ha föreläsningar om den för att lära oss mer om historiken. Men det är bra att den finns, den ger möjligheter att komma framåt och att utvecklas. Den är som KRIS och liknande organisationer.

Är det något i bemötandet av dig som ny

Medlem nr 1. Mikael Oikarinen

Ålder 26 år.

Yrke Arbetslös.

Familj Sambo och en fyra månader gammal son.

Bor I Iggesund, strax utanför Hudiksvall.

Förening IOGT-NTO 155 Hudiksvall.

Medlem sedan 7 april 2010.

medlem som kunde varit bättre?

– Från början umgicks jag inte mycket med folk härifrån, men jag blev ändå vänligt bemött. Och nu har jag förstått mer och jag känner mig välkommen – här kan man bara få vara.

Finns det något annat du tycker kunde vara bättre med IOGT-NTO?

– Jag tycker att organisationen som helhet borde utvecklas mer. Exempelvis borde de satsa mer på ungdomsgårdar och liknande. Ungdomar är så lättpåverkade och det behövs andra ställen för dem att vara på så att de inte springer och köper gas för att boffa.

Vad vill du själv göra i framtiden?

– Jag vill ha ett arbete som gör att jag får det bra ekonomiskt. Det är inte lätt att ha familj och leva på soc. Jag skulle vilja bli polis – då skulle jag kunna ge tillbaka till samhället, och jag skulle passa jätligt bra som det, och säger Mikael Oikarinen. ■

”Vår förening är fantastiskt tungrodd”

Anna, som vi kan kalla henne, är inte imponerad av sin lokalförening och har inga planer på att engagera sig.

Sedan Anna gick med i maj förra året har hon varit på lokalföreningens årsmöte. Något mer har hon varken haft tid eller lust till.

– Och jag vet inte om det har varit så mycket annat heller. Det var något sommarcafé också, men där var jag inte.

Vad har lokalföreningen gjort för att försöka få dig engagerad?

– Jag får några medlemsutskick och några tidningar och de bjuder på julgröt, så det är väl bra. Det var någon frågesport som vi blev inbjudna till också, men det gick vi inte på.

Tror du att du kommer att engagera dig mer sedan när barnen blir äldre?

– Nej, det tror jag inte. Vår förening är fantastiskt tungrodd, så jag ser ingen framtid i den. Det finns någon gammal stofil som är bakåtsträvare och jobbar emot så det är svårt att få igenom något. Medelåldern låg på 60–65 år innan vi några yngre gick med, och det händer inte så mycket i den åldern. Jag var med när jag var yngre, tills jag var 15 år, och då var det annorlunda, säger Anna. ■

Medlem nr 2. Anonym kvinna

Vill vara anonym, kallas för Anna i texten.

Ålder 38 år.

Yrke Sjuksköterska.

Familj Man och fem barn, 3–17 år gamla.

Bor Strax utanför en medelstor stad.

Medlem sedan 3 maj 2010.

”Jag hinner inte engagera mig så mycket som jag vill”

Okeen Shamuon känner sig väl mottagen och skulle vilja engagera sig mer – men han hinner inte.

Okeen Shamuon kom först i kontakt med IOGT-NTO när han gick en behandlingsassistentutbildning för drygt tio år sedan. Han gjorde praktik på IOGT-NTOs behandlingshem Dagöholm i sex månader och var sedan medlem i organisationen något år till.

– Sedan kraschade min ekonomi, jag hade inte ens råd att betala medlemsavgiften till IOGT-NTO, säger Okeen.

Men han glömde aldrig bort organisationen, och när en kollega i början av 2010 tyckte att Okeen skulle komma och kika in hos den lokala IOGT-NTO-föreningen var han inte svår att övertala.

– Jag och frugan gick dit och tittade, tog en fika, var med på ett möte och träffade gamla bekanta.

Under besöket bestämde Okeen sig för att bli medlem igen.

– IOGT-NTO ligger mig så varmt om hjärtat. Jag sa att jag kanske inte kan pre-

stera så mycket med tanke på min familjesituation, men de kontrade med att det finns barnpassning. Både jag och frugan bestämde oss direkt för att gå med.

Det behövdes en biträdande kassör i lokalföreningen, och Okeen blev tillfrågad om han var intresserad av uppdraget. Han accepterade och blev invald i styrelsen.

– Men jag har inte varit så mycket aktiv. Jag har huvudansvaret hemma och för frugans butik eftersom hon har varit sjuk.

Medlem nr 3. Okeen Shamuon

Ålder 47 år.

Yrke Jobbar med ungdomar som berörs av Lag med särskilda bestämmelser om vård av unga, LVU, samt med vuxna missbrukare och hemlösa.

Familj Fru och tre barn, 6 år, 5 år och 2 år gamla.

Bor i Södertälje.

Förening Torekälla.

Medlem sedan 29 januari 2010.

Vad har lokalföreningen gjort för att försöka få dig att engagera dig?

– De har ringt till mig ett flertal gånger, bland annat för att säga till mig att det är ett möte om några dagar. Men jag hann inte komma. De har försökt via mejl flera gånger också. De har försökt jättemycket, så jag tycker att det ligger hos mig – det har blivit en prioriteringsfråga. När barnen är så små så är de det viktigaste. Om de är sjuka så går de före ett möte, även om föreningen ligger nära mitt hjärta. Det är ingen mening att gå om halva jag är hemma.

Vill du engagera dig mer när barnen blir större?

– Om framtiden ser bättre ut för familjen så kan jag engagera mig mer. Som det ser ut nu hinner jag inte engagera mig så mycket som jag vill.

Varför ligger IOGT-NTO så nära ditt hjärta?

– Vill man ha hjälp och stöd så finns det nästan dygnet runt, och deras hjärta finns dygnet runt. Det är en trygg och bra plats. Jag är kristen ortodox, men jag tycker att det är bra att organisationen inte är religiöst bunden och att alla är lika värda. ■

NY SOM MEDLEM

5 föreningar om sina nya medlemmar

Vi snackade med fem lokal-föreningar för att höra hur de tar emot nya medlemmar.

Hur gör föreningarna för att de nya medlemmarna ska känna sig välkomna och engagera sig i föreningen?

Valborgsfirande

► Torekälla

Karin Sjöberg projektledare förebyggande:

”Vi skickar ut vår- och höstprogrammet, och sedan skickar vi ut information kontinuerligt om de större arrangemangen. Vi skickar brev till alla och samtidigt skickar vi mejl och sms till dem vi har sådana uppgifter till. Vi jobbar på att få registret så fullständigt som möjligt.

När man välkomnar nya medlemmar måste man bjuda på något, man kan inte bara säga att ni kan väl komma hit och sitta. Det vi bjuder på är bland annat föreläsningar, mingel och karaoke. Dessutom erbjuder vi en liten lättare förtäring, antingen till självkostnadspris eller gratis.” ■

■ IOGT-NTO LS 45 Torekälla

Ort: Södertälje

Antal medlemmar: Runt 150 betalande

Lokalen i Hudiksvall

► Hudiksvall

Krister Lundgren vice ordförande:

”De vi värvar på stan är svåra att få aktiva, de blir ofta passiva medlemmar. Vår vision är att få alla medlemmar att bli aktiva i organisationen – men så kommer det ju inte bli. Och de som är passiva har ju inte mindre värde än de aktiva.

Vi försöker få de nya medlemmarnas mobilnummer så fort som möjligt så att vi kan skicka sms om aktiviteter. Vi anordnar bland annat karaoke, bowling, bingokvällar, kubbspel, nyårsfester och badresor.

Det blir mycket mun mot mun-metoden också. Att jag eller någon annan säger: Du, ska du med på fredag, vi ska bowla?” ■

■ IOGT-NTO 155 Hudiksvall

Ort: Hudiksvall

Antal medlemmar: Cirka 250 betalande

Festligt i Skölvene

► Solglimten

Per-Ola Christensson ordförande:

”Vi hälsar dem välkomna med ett brev eller ett mejl och ger dem ett namn de kan kontakta. Vi utser alltså en fadder till dem i föreningen, så att de känner sig välkomna. Sedan introducerar vi dem första gången de är på ett möte och de får presentera sig lite.

Exempel på aktiviteter vi har är mingel med politiker, Pumpen, Drogkampen, luciafirande och minnesafton.

För att meddela medlemmarna om aktiviteterna har vi försökt få in så många mejladresser som möjligt, och annars kontaktar vi dem med brev. Dessutom annonserar vi i lokalpressen.” ■

■ IOGT-NTO 2977 Solglimten

Ort: Skölvene

Antal medlemmar: 76

Nya lokalen i Visby

► Oskars minne

Ann Isacson ordförande och

drivande i kamratstödet:

”Vi har vårt kamratstöd där vi försöker få med folk, och vi har haft informations-träffar för nya medlemmar. Och vi bjuder in dem till nya saker, det är väl det vi gör. De flesta nya medlemmarna har kommit genom kamratstödet.

Vi ska ha ett dialogkafé snart, då hoppas vi att både nya och gamla medlemmar ska komma. Då ska vi titta på verksamheten, vad vi ska göra och inte göra.

Jag har ringt runt och välkomnat nya medlemmar också. När vi har bjudit in till träff för nya medlemmar så har jag tagit personlig kontakt med dem.” ■

■ IOGT-NTO 925 Oskars minne

Ort: Visby

Antal medlemmar: Cirka 200 stycken

Lokalen i Luleå

► Luleå

Peter Bergström ordförande:

”Man känner väl alltid att man gör för lite, men i grund och botten handlar det om att skapa möten för att försöka möta de nya medlemmarna. Det är inte enkelt att komma ensam till en lokal om man är ny.

Så vi har ringt dem. Och varje onsdagskväll så kör vi after work, som vi kallar det för att det sticker i ögonen på en del. After worken är öppen. Vi gör en del saker, men man kan komma dit och snacka och bara hänga. Vi försöker göra det kravlöst.” ■

■ IOGT-NTO Luleå

Ort: Luleå

Antal medlemmar: 143 stycken

Det här är IOGT-NTO:s medlemmar

Många nya medlemmar går med i IOGT-NTO varje år – men långt i från alla väljer att stanna kvar i organisationen.

Under perioden 1 oktober 2008 till 30 september 2009 fick organisationen 5 989 nya medlemmar.

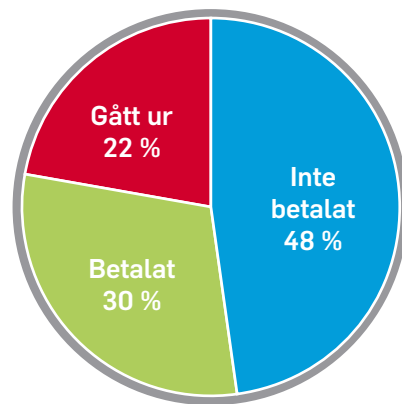
I dag är bara 30 procent av dem, det vill säga 1 798 stycken, kvar som betalande medlemmar. 22 procent, 1 314 stycken, har valt att lämna organisationen och 48 procent, 2 873 stycken, har ännu inte betalt sin medlemsavgift.

Under den senaste tolv månadersperioden, från 1 oktober 2009 till 30 september 2010*, gick 2 494 nya medlemmar med i IOGT-NTO. Hur många av dem som finns kvar som aktiva medlemmar i föreningen om ett år återstår att se.

*De senaste uppgifter som fanns att tillgå vid pressläggningen.

Hur många stannar?

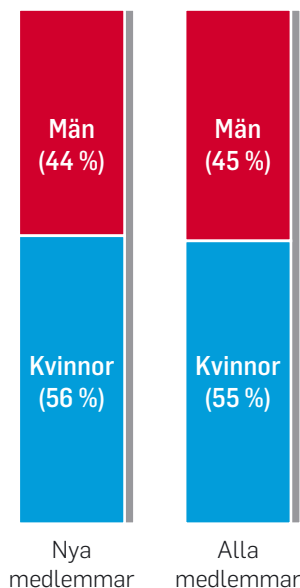
Av de 5 989 nya medlemmar som gick med under oktober 2008 till september 2009 har en knapp tredjedel betalt medlemsavgiften.

Resultat 2010-10-21

**17 433 kvinnor +
14 163 män = 31 812 medlemmar**
totalt i IOGT-NTO 2010-10-21

Könsfördelning

Medlemmar och värvning i distrikten

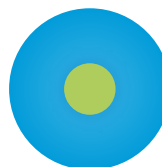
- Totalt antal medlemmar 2010-10-21
- Nyvärvade medlemmar 2009-10-01–2010-09-30

Stockholm är det distrikt som har flest medlemmar totalt sett, med 2 626 personer. Gotland hamnar i botten med bara 397 medlemmar.

Det distrikt som fick flest nya medlemmar under den senaste tolv månadersperioden var Skåne, med 322 nya medlemmar. Minst antal nya medlemmar blev det på Gotland, där bara 23 personer valde att gå med i IOGT-NTO.

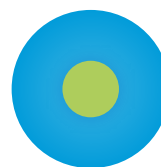
I förhållande till distriktets storlek ökade Göteborg & Bohuslän mest, med 16,2 procent nya medlemmar.

Stockholm

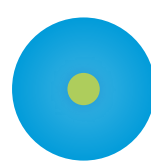
2626
+267
+11,3 %

Skåne

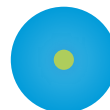
2520
+322
+14,6 %

Dalarna

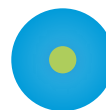
2063
+105
+5 %

Örebro

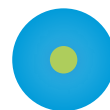
1133
+41
+3,8 %

Uppsala

1065
+75
+7,6 %

Jämtland

1064
+76
+7,7 %

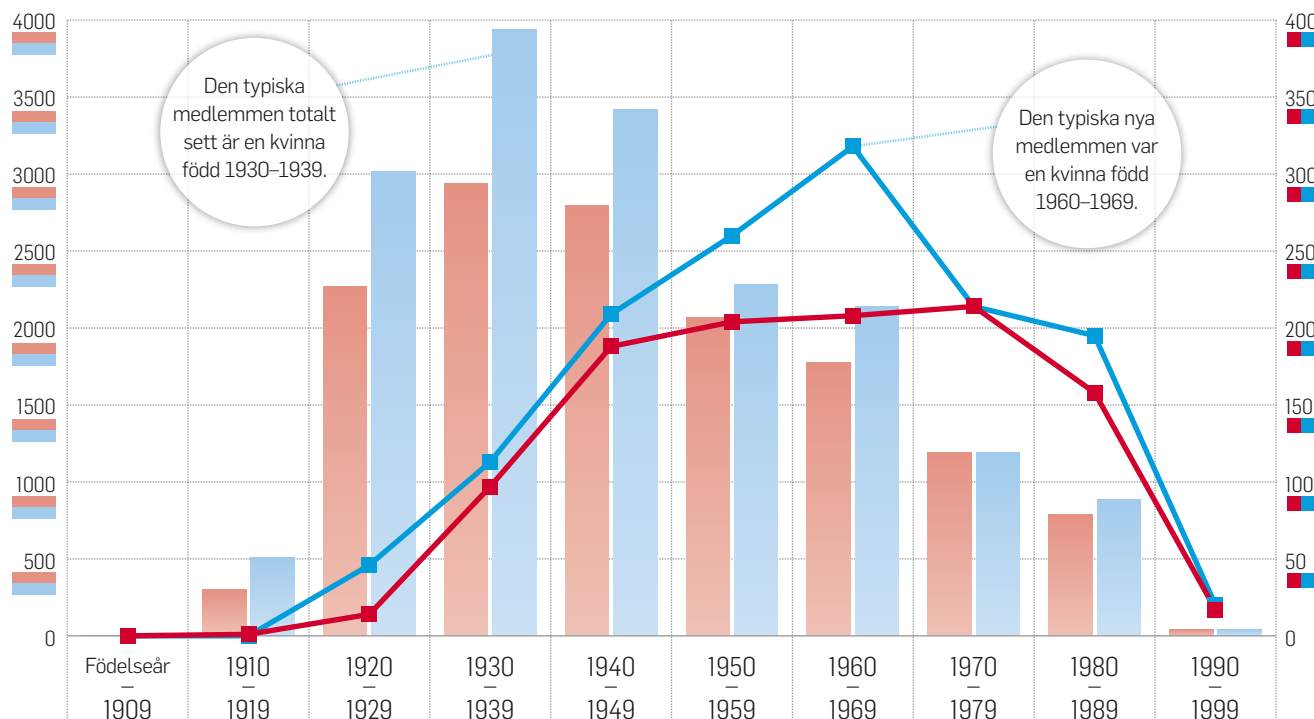
Hur gamla är medlemmarna?

Så här ser åldersfördelningen ut i dag för IOGT-NTO:s samtliga 31 812 medlemmar.

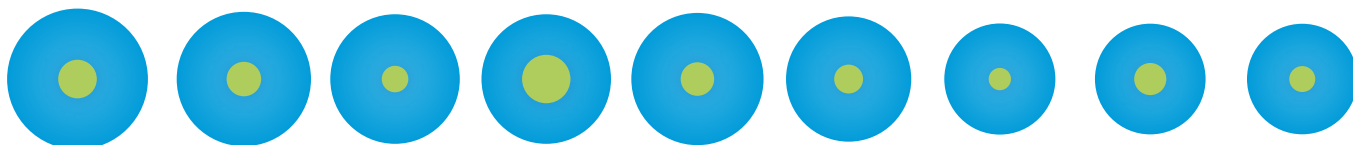
2 494 nya medlemmar gick med i IOGT-NTO från 1 oktober 2009 till 30 september 2010. De nya medlemmarna innebär en förnyring av organisationen.

Alla medlemmar

Kvinnor
Män

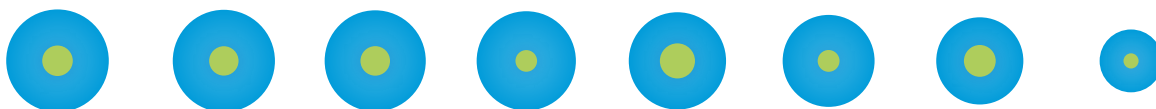

Västernorrland Jönköping Älvsborg Göteborg & Bohuslän Västerbotten Gävleborg Norrbotten Östergötland Värmland

1998 +150 +5,4 %
1818 +120 +7,1 %
1690 +71 +4,4 %
1689 +236 +16,2 %
1760 +113 +6,9 %
1580 +84 +5,6 %
1242 +50 +4,2 %
1234 +104 +9,2 %
1230 +68 +5,9 %

Västmanland Kalmar Södermanland Halland Kronoberg Skaraborg Blekinge Gotland

1060 +94 +9,7 %
1051 +87 +9,0 %
1030 +88 +9,3 %
993 +47 +5,0 %
953 +124 +15,0 %
851 +48 +6,0 %
765 +102 +15,4 %
397 +23 +6,1 %

HAITI ETT ÅR EFTER: MISSBRUK I KATASTROFENS SPÅR

– Kleren är som en medicin för oss – fast vi dricker mest för att ha kul, förklarar Jean-Louis Kensly (till vänster) och hans kompis Ama Boss. Killarna blev föräldralösa i samband med jordbävningen i fjol, är arbetslösa och har inte möjlighet att studera.

Ökar alkoholmissbruket efter en katastrof som den på Haiti? Accent bad frilansjournalisten Gunilla Kinn kolla läget. Resultatet blev dubbelt: Folk på gatan är säkra på att missbruket ökat, men den enda studien som gjorts visar något annat.

TEXT OCH FOTO **GUNILLA KINN**

Tio *gourdes*, knappt två svenska kronor, kostar en mugg *kleren* i ett gatustånd i korsningen av Rue St Honoré och Rue Oswald Durand, ett stenkast från det kollapsade presidentpalatset mitt i Port-au-Prince.

Ama Boss och Jean-Louis Kensly lägger fram några slantar. Försäljaren skruvar upp locket på en av sina dunkar och håller en liten plastmugg full med sprit.

De båda tonåringarna turas om att dricka av de begärliga dropparna och poserar utstuderat mot kameran med sin *kleren* och varsin cigarett. De är lite lagom tjafsiga, som om de redan druckit för mycket, men kanske också för att de är fulla av tonårshormoner.

– Kleren är som en medicin för oss – fast vi dricker mest för att ha kul, förklarar Jean-Louis Kensly som är 18 år.

Ama Boss, som är 16, fyller i:

– Vi har inga föräldrar, de dog i jordbävningen.

Killarna låter förstå att de varken har arbete eller möjlighet att gå i skola. Konversationen försvåras av språkförbistring och av att alkoholen gjort deras tal osammanhängande.

Men de rör sig i en del av centrala Port-au-Prince som blivit ökad för att det hänger unga, rätt stökiga män på gatorna. Många av dem försörjer sig genom stölder och andra brott.

Efter jordbävningen i fjol har området lockat till sig barn och ungdomar som blivit föräldralösa och inte har någon annanstans att ta vägen. Parkerna kring de ihoprasade ministeriebyggnaderna har fyllts av tält där hemlösa familjer tränger ihop sig under miserabla förhållanden.

Hur Jean-Louis och Ama får ihop pengar förblir oklart, men de berättar att de prioriterar *kleren* när de har råd. Det är hembränd sprit gjord på sockerrör, det billiga alternativet till rom i Haiti. (*Kleren* är majoritetsspråket kreolska; *clairin* heter det på franska.)

"Folk dricker alkohol för att glömma alla sina bekymmer. Många är inte vana vid att dricka utan började efter jordbävningen." MARCO PIERRE

Rom av det inhemska märket Barbancourt är en av Haitis få lyckade exportprodukter. Men den glamourösa reklamen står i skarp kontrast till den misär och psykiska press som råder i tättlägren, här på ett fält en bit utanför huvudstaden Port-au-Prince.

Jag noterar en hel del liknande "barer" med plastflaskor och dunkar på gatorna i Port-au-Prince. En del säljer bara kleren; andra har också nationaldrycken rom – relativt billig Bakara importerad från Dominikanska republiken, och det mer exklusiva märket Barbancourt som tillverkas i Haiti (en av få framgångsrika exportvaror).

Även om blott en liten minoritet haitier faktiskt verkar påverkade av alkohol är utbudet av billiga, starka drycker större än jag sett vid flera tidigare besök i Haiti – och de flesta jag frågar är ense om att konsumtionen av sprit och droger ökat avsevärt det senaste året.

– De som hade för vana att dricka redan tidigare började dricka mycket mer efter den 12 januari i fjol, säger Carl Dufrene Ulysse som säljer rom och kleren från ett stånd på Rue Capois, i en annan del av Port-au-Prince.

– Män dricker mest, kvinnorna röker hellre. Det är inte precis någon hälsosam livsstil. Kyrkorna gör vad de kan för att

propagera för ett nyktrare liv, och ibland hör man ljudsnuttar i radion om att ungdomar ska avstå från att dricka.

Men när jag frågar människor som jobbar för kyrkor och ideella organisationer känner ingen till några som arbetar specifikt med information om alkohol och droger i Haiti. De humanitära behoven – vatten, tak över huvudet, mat, sjukvård och mycket annat – är så enorma att de flesta sociala problem drunknar. De internationella organ som fokuserar på hälsa tycks ha fullt upp med att stävja den växande koleraepidemin.

– Folk dricker alkohol för att glömma alla sina bekymmer. Många är inte vana vid att dricka utan började efter jordbävningen, säger Marco Pierre, en chaufför som har koll på det mesta som händer i Port-au-Prince.

Nog fanns det tillräckligt med problem även tidigare, undrar jag. Haiti är ju ett av världens fattigaste länder, drabbat av kronisk fattigdom, politiskt våld, grov krimi-

Haiti. Fattigaste landet i väst

Haiti är det fattigaste landet på västra halvklotet. 80 procent av befolkningen lever under fattigdomsstrecket (2 USD/dag).

BNP: 1 200 USD per capita (plats 206 i världen, Sverige: 37 000 USD)

Befolkning: 9,6 miljoner (Sverige: 9,4 milj)

Yta: 27 750 km² (något mindre än Småland)

Förväntad livslängd vid födseln: 30 år (Sverige: 81 år)

Exportprodukter: Kläder, kakao, kaffe

Statsskick: Republik

President: René Préval

Premiärminister: Jean-Max Bellerive

nalitet och andra förhållanden som skulle kunna hänga samman med drogmissbruk.

– Kanske det, men jordbävningen tycks ha blivit droppen för många, säger Marco.

– Häromdagen mötte jag en man som berättade om sin situation. När jordbävningen skedde för ett år sedan skyndade

– De flesta vi känner röker och dricker mycket mer nu. Alla har blivit helt tokiga sedan jordbävningen inträffade, säger Din-Din Riche och Chery Louna, som bor med sina barn i tältlägret framför presidentpalatset i Port-au-Prince.

han hem så snart han kunde. När han kom dit såg han hur familjens hus hade rasat över frun och de två barnen. De var vid liv – men han kunde inte få ut hustrun ur rasmassorna, och hon och barnen dog. Efter det började han dricka. Han sade att hans huvud skulle explodera annars. Sådana berättelser är inte ovanliga. Och den sociala kontrollen har minskat, särskilt i de läger där det bor många föräldralösa ungdomar.

Ett år efter den svåra jordbävningen som drabbade Port-au-Prince och småstäder som Jacmel och Léogâne lever drygt en miljon haitier fortfarande i tält eller enkla bostäder av plåt och presenningar i trånga läger.

De pressade förhållandena och bristen på arbete tar sig ofta uttryck i apati. I ett flyktingläger i Pétienville strax utanför Port-au-Prince som jag besökte i våras fördrev männen kvällarna genom att dricka öl, och de blev åtminstone tillräckligt berusade för att få de kvinnor och barn jag

talade med att känna sig otrygga.

I ett annat läger, alldeles framför presidentpalatset, träffar jag två unga kvinnor som sedan länge är beroende av marijuana. De bor i varsitt trångt skjul med sina barn och olika inneboende män, och säger även de att de tror att drog- och alkoholmissbruk ökat kraftigt sedan jordbävningen.

Eftersom det är förbjudet att röka marijuana i Haiti gömmer de vant sina rykande stumpar i händerna.

– Jag har rökt sedan jag var 16 år, säger Chery Louna som nu är 24.

– Vi lägger det mesta av våra pengar på marijuana. Vi tigger från vänner och från folk på gatan, säger jämnåriga Din-Din Riche.

– Vi röker för att slippa känna oss stressade och för att slippa tänka på alla problem, säger båda.

– Men de flesta vi känner röker och dricker mycket mer nu, alla har blivit helt tokiga sedan jordbävningen inträffade. Det är som om folk inte bryr sig om sina liv längre. ■

Athena Kolbe vid University of Michigan i Detroit har gjort flera fältstudier i Port-au-Prince.

”Inte socialt accepterat att använda droger”

– Vi har inte kunnat finna någon signifikant ökning av vare sig tobaks-, drog- eller alkoholmissbruk i Haiti, säger Athena Kolbe, socialarbetare och doktorand vid University of Michigan i Detroit som gjort flera fältstudier i Port-au-Prince.

Sex veckor efter den svåra katastrofen den 12 januari i fjol gjorde hon och hennes kolleger en hushållsundersökning, där de frågade tusentals haitier hur deras liv blivit efter jordbävningen. Vad gäller droger använde de metodiken i WHO:s ”Assist” (The Alcohol, Smoking and Substance Involvement Screening Test).

– Nivåerna var påtagligt låga i alla samhällsgrupper, med undantag för dem med högst inkomster. Vi ska mäta droganvändning i nästa studie också, men jag misstänker att det kommer att vara fortsatt låga nivåer. Det är inte socialt accepterat att använda droger i Haiti, enligt Athena Kolbe.

– Men vi har alltså bara undersökt hur läget var en kort tid efter jordbävningen. Posttraumatiska stress-symptom, som hör ihop med droganvändning, dyker ju ofta inte upp förrän flera månader eller år efter en traumatisk händelse.

Det tycks finnas få undersökningar av drog- och alkoholbruk i Haiti. Men tidigare studier har visat att en genomsnittlig haitier över 15 år dricker 6–7 liter alkohol per år (WHO:s ”Global Status Report on Alcohol 2004”, som redovisar siffror från 1961 och framåt). Det är inte signifikant högt jämfört med exempelvis de flesta europeiska länder, men något högre än i grannländerna Kuba och Dominikanska republiken. ■

I fokus. Förslagen om gårdsförsäljningen

Gårdsförsäljningen kan häva Systembolagets monopol

Utredaren har fastslagit att gårdsförsäljning enligt den finska modellen, lokalt producerad alkohol som säljs vid den egna gården, inte är förenlig med EU-rätten. I stället har hon tagit fram ett förslag som går långt bortanför den gårdsförsäljning som var tänkt från början.

Lotty Nordlings slutsats är att det går att införa gårdsförsäljning så länge utländska tillverkare får samma möjligheter som svenska tillverkare. Systembolagets monopol kan enligt henne bevaras genom att det är motiverat med folkhälsoskäl. Så länge inte gårdsförsäljningen påverkar folkhälsan går det alltså att motivera Systembolagets monopol inför EU.

Men advokat Ulf Öberg är av en annan uppfattning. Enligt honom skulle den här modellen utan tvivel tvinga Sverige till att ge upp sitt detaljhandelsmonopol.

– Här pratar vi inte längre om gårdsförsäljning. Den termen är djupt missvisande. Det här är fabriksförsäljning vilket innebär att man bryter Systembolagets monopol. Om det här genomförs riskerar vi att förlora Systembolaget.

Accent har gått igenom förslagen med advokat Ulf Öberg för att reda ut vad de kan innebära.

GÅRDSFÖRSÄLJNINGEN – FÖRS

1 Både svenska och utländska tillverkare av alkohol ska kunna ansöka om tillstånd att få bedriva gårdsförsäljning.

Varför? Reglerna måste vara lika för svenska och utländska tillverkare för att inte vara diskriminerande. De får inte hindra den fria varurörligheten eller etableringsrätten inom EU.

Ulf Öbergs kommentar: Det kan ifrågasättas varför bara tillverkare ska få sälja sin alkohol. Varför inte grossister, importörer osv? Det i sig är ett marknadshinder som måste kunna motiveras. Dessutom urholkas detaljhandelsmonopolet eftersom Systembolagets inte längre är de enda som får sälja alkohol, varpå monopolet kan ifrågasättas.

2 Tillverkaren får sälja både sina egna och andra producenters drycker, om de är av samma slag. En öltillverkare får sälja andra producenters öl, en vintillverkare får sälja andra sorters vin och så vidare...

Varför? Eftersom det är lättare för svenska tillverkare att etablera sig i Sverige skulle det vara diskriminerande om de bara får sälja sina egna produkter. Det skulle strida mot den fria varurörligheten och etableringsrätten.

Ulf Öbergs kommentar: Det innebär att säljaren kan ha ett fullt sortiment inom sitt segment. Det blir återigen ingen gårdsförsäljning som tanken var från början. I stället får vi en fabriksförsäljning.

3 Tillståndshavarna har rätt att etablera sig var som helst i Sverige, försäljningen behöver inte ske i anknytning till tillverkningsstället eller på landsbygden.

Varför? Ett sådant krav skulle vara diskriminerande eftersom det är lättare för svenska tillverkare att etablera sig på landsbygden eller i anslutning till tillverkningsstället. Det strider mot den fria etableringsrätten.

Ulf Öbergs kommentar: Den ursprungliga tanken med att gynna småföretagandet på landsbygden har skrotats. I stället öppnas fabriksförsäljning som en alternativ försäljningskanal för alkohol. Återigen kan Systembolagets monopol och dess fördelar gentemot de andra försäljarna ifrågasättas.

4 Försäljningen måste knytas till någon form av upplevelse. Utredaren har inte definierat vad som räknas som en upplevelse men nämner exempelvis studiebesök eller en föreläsning. Upplevelsen ska vara knuten till den aktuella alkoholprodukten och ske mot betalning.

Varför? För att gårdsförsäljningen ska kunna inrättas i den svenska alkoholpolitikens mål att främja folkhälsan genom att minska alkoholens skadeverkningar måste försäljningen begränsas.

Ulf Öbergs kommentar: Det är ett väldigt luddigt formulerat kriterium. Vad är en upplevelse? Sedan dyker alla frågor om marknadsföringen upp. Hur ska de här upplevelserna marknadsföras? Om de egentligen bara är ett förtäckt sätt att sälja alkohol.

LAG FÖR FÖRSLAG

5 En person får högst köpa en liter sprit, tre liter vin eller fem liter öl vid ett besökstillfälle. En tillståndshavare får högst sälja 1 500 liter ren alkohol per år, vilket motsvarar 3 750 liter sprit (40 procent), 10 000 liter vin (15 procent), 27 273 liter öl (5,5 procent).

Varför? Försäljningen får enligt regeringens direktiv inte påverka folkhälsan negativt.

Ulf Öbergs kommentar: Frågan är hur man motiverar den begränsningen. Du har inte samma begränsningar på Systembolaget – varför har man det då här? Det kommer förr eller senare ifrågasättas vid domstol. Får man bort begränsningarna i EU-domstolen är advokatkostnaderna små i sammanhanget.

Övriga förslag

- ▶ Priset på dryckerna och upplevelserna får inte sättas lägre än självkostnaderna plus ett skäligt påslag.
- ▶ Kommunen ska ge tillstånd och utöva tillsyn. För att få tillstånd ska personen uppfylla ungefär samma krav som för att få ett serveringstillstånd.
- ▶ Tillståndet ska omfatta ett visst avgränsat utrymme inomhus. Utrymmet ska användas av tillståndshavaren och får inte ha ett serveringstillstånd.
- ▶ Den som har tillstånd får erbjuda provsmakning. Men provsmakning räknas inte som en upplevelse.
- ▶ Kommunen bestämmer vilka tider försäljningen får ske.

Fakta. Fler försäljningsställen ger fler alkoholrelaterade dödsfall.

Det finns idag ett hundratal tillverkare i Sverige av öl, vin och sprit.

Om förslaget antas bedömer utredaren att försäljningen om fem år kan omfatta 220 000 liter ren alkohol. Det motsvarar 0,03 liter ren alkohol per vuxen och år vilket motsvarar 7,5 cl spritdryck, 20 cl vin eller 54,5 cl starköl. Beräkningen bygger på antagandet att den potential som finns till gårdsförsäljning i dag har fördubblats.

Enligt Statens folkhälsoinstituts beräkningar kommer de alkoholrelaterade dödsfallen att öka med 19 stycken per år om 200 tillverkare säljer 1 500 liter ren alkohol per år, enligt de föreslagna begränsningarna. Motsvarande siffra vid 500 försäljningsställen är 50 stycken.

Men om införandet av Lotty Nordlings modell leder till att detaljhandelsmonopolet hävs och vi förlorar Systembolaget kan verkligheten bli en annan. Enligt en studie från Stockholms universitet skulle det betyda 2 000 fler dödsfall, 20 000 fler våldsbrott, 6 600 fler rattfulla och 11 miljoner fler sjukdagar om året.

A young man with dark hair, wearing a grey cardigan over a black t-shirt and blue jeans, is seated and playing an acoustic guitar. He has his eyes closed and a focused expression. In the background, several children are visible, some with their arms raised, suggesting a lively or dance-like atmosphere. The setting appears to be indoors with wooden paneling.

POLEN

IOGT I POLEN VÄXER STORT

IOGT i Polen växer så det knakar. Redan i dag finns två aktiva föreningar i staden Bytom. Ännu en är på gång i Krakow. Dessutom finns långt gångna planer på att starta ett lokalkontor. **Behovet av nyktra mötesplatser är stort** i landet där alkoholkonsumtionen är hög och där många, både barn och vuxna, far illa i den traditionella, polska vodeskulturen.

TEXT OCH FOTO **MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN**

"Det var jätteroligt på Aspan!"

MAGDA

Magda och Angelika träffades på Aspan-lägre i Blekinge och deltar aktivt i Junis-föreningen i Bytom. De vill gärna åka tillbaka till Aspan om möjlighet ges.

Barnens ljusa sångröster hörs ända ut på gatan och skapar för ett ögonblick illusionen av en änglakör. I en källar-lokal tillhörande Guds Hjärtas kyrka i kolgruvestaden Bytom i södra Polen har ett trettiotal barn i åldrarna åtta till femton år samlats för att spela, sjunga, umgås, leka, äta mellanmål och göra läxor – precis som de gör varje eftermiddag efter skolans slut. I dag är ledaren Matteusz på plats med sin gitarr och det blir allsång med bra tryck; rytmiska, polska visor med mycket handklapp och rörelse. Barnen sjunger för kung och fosterland. Det märks att de tycker det är roligt.

De har alla som gemensam nämnare en trasslig familjesituation med fattigdom

och minst en alkoholiserad förälder. Här, på IOGT/Junis-föreningen som är inhyst i kyrkan, finner de en fristad och läxhjälp från ungdomsledare och annan personal. Tanken med föreningen, som har varit verksam i den här formen i fyra år, är att barnen ska få chans att utveckla nya färdigheter inom bland annat sport, rollspel, musik och teaterverksamhet och att de ska erbjudas ett alternativ till en ofta miserabel hemmiljö. Genom att bli sedda och bekräftade här minskar risken att så småningom hamna i samma situation som föräldrarna. Många återkommer dag efter dag och stannar ända till sjutiden på kvällen. De som ofta är här erbjuds några gånger per månad speciella aktiviteter, som dagsutflykter och annat skoj.

– Vi vill belöna dem som kommer hit regelbundet, förklarar Zofia Lotacka, ord-

Leif Ottosson

Fakta. Polen och alkoholen

- Polackerna dricker i snitt 20 liter vodka och 130 liter öl per person och år. Det ger en alkoholkonsumtion på drygt tio liter ren alkohol per person och år.
- Sedan 2001 har alkoholkonsumtionen ökat med 50 procent på grund av högre löner, billigare sprit sedan punktskatten togs bort samt ett ökande antal spritbutiker. Kurvan har dock planat ut efter att sprit-skatten förra året höjdes med nio procent.
- Det finns i snitt en spritbutik per 1 200 invånare.
- 860 000 polacker är alkoholmissbrukare
- 2,5 miljoner polacker har en skadlig alkoholkonsumtion
- 33 procent av de gravida polskorna har druckit under graviditeten

Polen.

Invånarantal 38 000 000

Huvudstad Warszawa

Statsskick republik, premiär-
ministern heter Donald Tusk

Religion Katolicism

Bytom i södra Polen har cirka 180 000 invånare. Staden har levt på kolindustrin och gruvorna, vilket syns på de svärtade husfasaderna.

förande i IOGT-föreningen i Bytom och något av extramamma för barnen. Hon snäll men är samtidigt tydlig med vilka regler som gäller här. Ordning och reda, inget onödigt spring och bråk. Man visar hänsyn för varandra – och ser helst deltagandet i föreningen som ett åtagande. Den som inte närvarar regelbundet missar förmåner.

Zofia berättar att barnen som kommer hit har rekommenderats av sina lärare eller skolpersonal och ibland av kommun och socialtjänst. Alla skolor och sociala myndigheter i Bytom är införstådda med det arbete IOGT-föreningen gör för barn som lever i en familj med missbruk. De mest utsatta kan dessutom beredas möjlighet att vistas två veckor på Aspan-lägre i Blekinge. Aspan drivs av IOGT-NTO-eld-

själen Leif Ottosson som varje sommar tar emot ett 40-tal barn från Bytom. På Aspan får de njuta av sol, bad, lägerliv, teater, sport och andra aktiviteter. Fnissiga tjejerna Magda och Angelika har bägge varit på Aspan, som de lyriskt beskriver som paradiset på jorden.

– Det var jätteroligt på Aspan! Bra väder och mycket kul med både polska och svenska ledare. Vi ordnade disco och spelade spel. Jag skulle gärna åka tillbaka, säger 15-åriga Magda och får medhåll av den lite yngre Angelika.

– Det ligger så fint nära havet, vi åkte mycket båt och paddlade kanot. Det har jag aldrig gjort tidigare. Och luften är så ren, säger hon med ett leende.

Till Aspan har barn från Bytom kommit sedan början av 1990-talet. Då var södra Polen betydligt fattigare än nu och oerhört

"Svenska barn är mer sorglösa, öppna och lättsamma, inte så hämmade som polska barn ofta är." KATE

förenerat av kol från industrin och gruvorna. De barn som kom till Aspan då kunde inte begripa hur det kom sig att luften inte syntes i Sverige! Många av de barnen har senare återvänt som ungdomsledare. De som i dag blir ledare inom IOGT Polen utbildas om bland annat alkoholprevention, hur man samtalat med barn om alkoholfrågor och hur man möter barn som lever med missbrukande föräldrar.

Kate och Arek har bägge varit ledare på Aspan. Kate fyra gånger och Arek två. Kate hörde talas om möjligheten att blir

Arek

Kate

I varje kvarter finns en butik där man kan handla alkohol. I den här affären samsas godis, frukt och kakor med vodka och öl.

ungdomsledare på skolan där hon undervisar. I sitt arbete som speciallärare möter hon ofta barn som lever i fattigdom och social misär och kände att hon ville göra en insats. Hon har bara goda minnen av somrarna på Aspan. Mest intryck gjorde de svenska barnen.

– Svenska barn är mer sorglösa, öppna och lättsamma, inte så hämmade som polska barn ofta är, säger hon och tillägger att det var svårt att få polska barn att prata om problemen kring alkohol. Men med hjälp av dramatiseringar och rollspel lyckades hon bryta igenom deras skal. Det var en mycket lärorik erfarenhet.

Areks ingång i nykterhetsrörelsen gick via hans alkoholiserade pappa – och kompisen Mirek, ordförande i IOGT International Polen.

– Jag har sett vad alkohol kan ställa till

med, så jag vill inte dricka. I stället vill jag hjälpa barn som växer upp med föräldrar som missbrukar. Jag är väldigt sportintresserad, så det var med sportaktiviteter jag tog mig an barnen på Aspan, säger Arek, som blev förtjust i Sverige.

– Jag gillar ishockey och ni har många bra spelare. Och så är det grönt och vackert. Luften är ren och frisk, inte dålig som här i Bytom.

Numera är både levnadsstandarden och luften i Bytom bättre, men långt ifrån bra. Arbetslösheten ligger på runt 20 procent och bland de arbetslösa är alkoholkonsumtionen hög. Butiker som säljer billig alkohol finns i varje gathörn och trots att det är förbjudet att sälja till personer under 18 år, ser nio av tio butiker mellan fingrarna om en ungdom kommer in och

handlar. En flaska enkel vodka kostar runt femtiolappen. Berusningsdrickande är vanligt bland unga, som i högre utsträckning än de äldre dricker billigt vin och öl. Annars är vodka något av en polsk nationaldryck som gärna intas vid fester och högtider, ofta i ansenliga mängder.

Med den bakgrunden kan man säga att nykterhetsrörelsen fyller en viktig funktion i Polen. Det hela började för tjugo år sedan då Astrid Einarsson, en dam som arbetade för Röda Korset, fick kontakt med polska barnhemsbarn och erbjöd dem lägvistelser i Sverige.

1994 drog Andrzej Kielbusiewicz igång den första IOGT-föreningen, med ett fåtal medlemmar. I dag har föreningarna i Bytom 55 aktiva medlemmar och sedan kyrkan upplåtit sina lokaler har verksam-

Mirek

"Trist information om alkoholens skadeverkningar biter inte. Vi tänker i stället turnera på skolor med en pjäs som diskussionsunderlag"

MIREK

heten blommat upp. Ett av problemen IOGT i Polen tampas med är nämligen just lokalfrågan. Var ska man träffas och bedriva verksamhet? Att hyra en lokal är dyrt och ekonomin är skral. Pengar till verksamheten kommer från kyrkan och privata donationer. Men även kommunen har fått upp ögonen för de nyktra föreningarna och är beredd att sponsra ekonomiskt.

Därför börjar det nu bli läge för IOGT i Bytom att öppna ett lokalkontor och anställa en konsulent. Målet under 2011 är

Drick gratis öl! Det är budskapet från den här vandrande reklampelaren. Och polackerna lyssnar. Ölkonsumtionen går upp.

att äska pengar från IOGT International, EU, polska sponsorer och olika biståndsorgan. När pengar vaskats fram är det dags att hitta en lokal och lägga upp en budget för verksamheten. Mirek Marutschke, ordförande i IOGT International i Polen är hoppfull. Han ser potentialen och viljan hos de aktiva medlemmarna att utveckla IOGT.

Förutom barnverksamheten i Guds Hjärtas kyrka träffas medlemmarna redan nu minst en gång per månad för att diskutera aktioner som spritköpskontroller och aktiv värvning av nya medlemmar. Hittills har medlemmarna kommit till föreningarna via mun-mot-munmetoden, men 2011 planerar man värvningskampanjer ute på stan och i skolor i hopp om att värva främst ungdomar.

– Ungdomar är mest utsatta för trycket att börja dricka och det är bland dem vi vill börja värva. Men "trist" information om alkoholens skadeverkningar biter inte. Vi tänker i stället turnera på skolor med en pjäs som diskussionsunderlag, säger Mirek.

Han menar att det finns två tydliga trender bland unga i Polen i dag. Å ena sidan har fler blivit hälsomedvetna och fått ökad kunskap om alkoholens faror, vilket gör att de dricker mindre. Å andra sidan är det fler mycket unga (12–13-åringar) som börjar berusningsdricka. Att en nykter rörelse behövs i Polen råder det ingen tvekan om.

– Jag tror att vi lätt kan få 1000 medlemmar om vi bara får chansen att växa och nå ut till människor. ■

Narkokoll. Del 4. Ecstasy.

I Accents serie Narkokoll får du snabb information om de vanligaste narkotiska preparaten.

Ecstasy – kärleksdrogen som dödar

Ecstasy går under den kemiska beteckningen 3,4-metylen-dioxy-metamfetamin, MDMA. Det finns närbesläktade droger, MDA och MDE, som räknas in i samma familj.

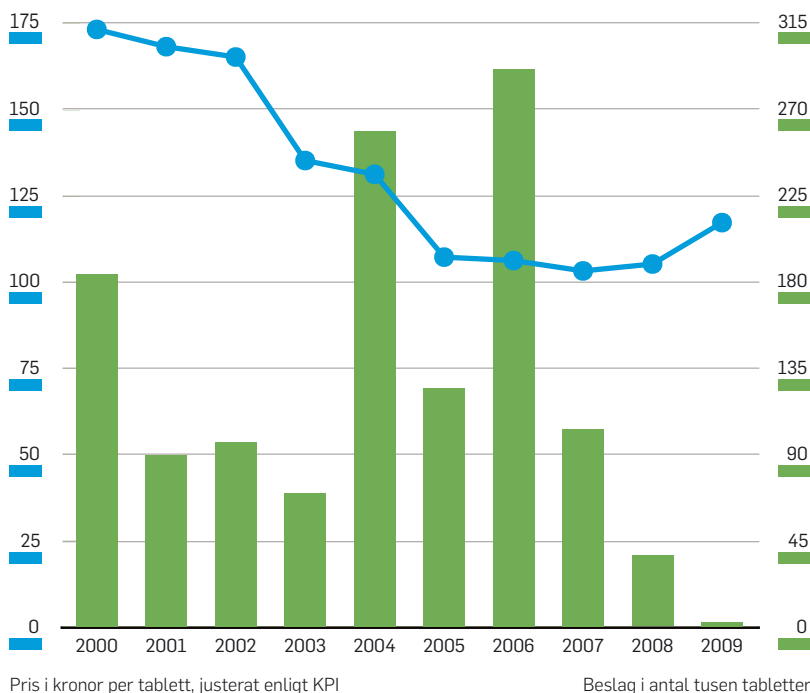
MDMA, MDA och MDE ger en så kallad entaktogen effekt, en rusupplevelse som inte finns hos övriga droger. Känslan brukar beskrivas som en konstgjord förälskelse.

Ecstasy förekommer oftast som tabletter med en bild instansad. Olika sorter har olika bilder. Bilden kan till exempel föreställa stålmannens emblem och just den sorten kallas då för "Superman". Ibland förekommer ecstasy som ett vitt pulver i kapslar.

I Sverige ökade användningen av ecstasy under nittioalet då ravekulturen blev populär. Enligt CAN:s drogvaneyundersökningar ökade antalet som testat ecstasy bland mönstrande 18-åriga män från en procent 1994 till fyra procent 2002. Därefter har användandet sjunkit igen och 2006 som var sista året som mätningen gjordes var det 1,5 procent som testat ecstasy.

JOANNA WÅGSTRÖM

Pris och beslag av ecstasy

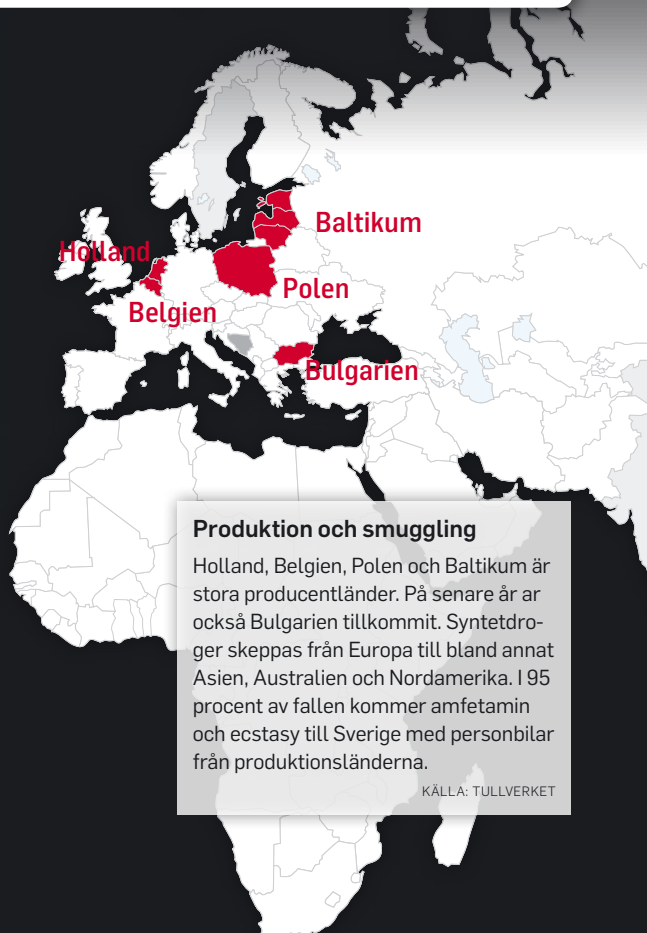
Effekter och biverkningar

- Förändringar i känslor och sinnesstämning.
- Ger en känsla av ökad förståelse, kommunikation och inlevelse.
- Känsla av ökat självförtroende, energi och styrka.
- Uppträder som förälskad, blir kramig och vill vara nära andra.
- Stora pupiller, muntorrhet, kramper i käkarna, svettningar.
- Kroppens temperatur förhöjs vilket

kan leda till kollaps, värmeslag och dödsfall.

► Påverkar hjärnans reglering av temperatur och vätskebalans vilket i sällsynta fall kan orsaka livshotande störningar i de flesta av kroppens organ.

► Tömmer ut hjärnans serotonin som är hjärnans egna "lyckorus-kemikalie". Kan leda till depression, nedstämdhet och ångest.

Produktion och smuggling

Holland, Belgien, Polen och Baltikum är stora producentländer. På senare år är också Bulgarien tillkommit. Syntetdroger skeppas från Europa till bland annat Asien, Australien och Nordamerika. I 95 procent av fallen kommer amfetamin och ecstasy till Sverige med personbilar från produktionsländerna.

KÄLLA: TULLVERKET

Stipendier att söka

IOGT-NTO

THYRA OCH TURE E WESTERBERGS STIPENDIEFOND

■ Stipendium ur fonden kan tilldelas medlem i IOGT-NTO som utbildar sig till läkare eller tandläkare. Den sökande ska ha varit medlem i rörelsen minst tre år samt vara icke-rökare. Beslut om stipendium ur fonden sker under hösten 2011.

Ange i ansökan sökandes namn, adress och telefonnummer.

Ansökan ska sändas till Thyra och Ture E Westerbergs stipendiefond, IOGT-NTO, Tore Andersson, Box 12825, 112 97 Stockholm, senast den 31 maj 2011.

STRANDMANFONDEN

■ Delar varje år ut ett eller flera stipendier.

Stipendier utdelas till unga medlemmar i IOGT-NTO-rörelsen, manliga eller kvinnliga, för fortsatt utbildning i något praktiskt yrke såsom jordbruk, trädgårdsskötsel, hantverk, verkstadsarbete eller liknande för genomgående av fortsättningskurs, företagande av studieresa eller dylikt eller som hjälp vid grundandet av egen självständig verksamhet eller för fortsatta studier vid universitet eller högskola, seminarium eller annan liknande teoretisk utbildningsanstalt.

Villkor för stipendiet är:

- minst tre års oavbrutet väl vitsordat och vid ansökningstillfället kvarstående medlemskap av lokal förening inom IOGT-NTO-rörelsen
- vitsord om vårdat uppträdande och i övrigt hedrande vandel
- vitsord om fallenhet och intresse för det valda yrket eller de bedrivna studierna samt
- intyg om behov av stipendiet

Ange i ansökan sökandes namn, adress, telefonnummer och konto.

Ansökan ska vara Strandmanfonden, IOGT-NTO, Tore Andersson, Box 12825, 112 97 Stockholm, tillhanda senast den 29 april 2011.

IOGT-NTO:s UNGDOMSSTIFTELSE

■ Delar ut stipendium under 2011.

Enligt beslut kan ansökan om medel ur IOGT-NTO:s Ungdomsstiftelse sökas till:

- aktiviteter och utbildning som bedrivs inom IOGT-NTO-rörelsen som indirekt eller direkt stimulerar till aktiviteter bland ungdom
- som bidrag till studerande ungdom. Särskild vikt läggs vid ansökningar från studeranden inom områdena socialt arbete, media, sjukvård och polisväsende.
- som bidrag till fritidsanläggningar, kursgårdar och dylikt för ungdom

Stiftelsen ser gärna ansökningar som gynnar ungdomsverksamhet i IOGT-NTO-rörelsens ägda lokaler och anläggningar.

Ange i ansökan sökandes namn, adress, telefonnummer och konto.

Ansökan ska vara IOGT-NTO:s Ungdomsstiftelse, IOGT-NTO, Tore Andersson, Box 12825, 112 97 Stockholm, tillhanda senast 31 maj 2011.

OSCAR OLSSONS OCH ROINE RYDMAN-OLSSONS FOND

■ Fördelning av stipendier ur fonden sker under våren 2011. Stipendier/bidrag kan tilldelas medlemmar i IOGT-NTO-rörelsen för:

- planerad eller pågående utbildning för barns och ungdoms fostran
- ledarutbildning för medverkan i ideellt föreningsarbete för barn- och ungdomsverksamhet
- utbildning för och arbete bland flykting- och invandrarbarn och dito ungdomar
- utbildning för barn- och ungdomsverksamhet med anknytning till IOGT-NTO-rörelsens olika projektländer.

Föreningar inom IOGT-NTO-rörelsen kan tilldelas bidrag för:

- arrangemang för att engagera invandrarfamiljer i IOGT-NTO-rörelsens föreningsarbete
- förenings direkta medverkan i IOGTs internationella arbete.

Ange i ansökan sökandes namn, adress, telefonnummer och konto.

Ansökan ska vara Oscar Olssons och Roine Rydman-Olssons fond, IOGT-NTO, Tore Andersson, Box 12825, 112 97 Stockholm, tillhanda senast den 29 april 2011.

STIFTELSEN OSKAR FRANZÉNS STIPENDIEFOND

■ Delar varje år ut ett eller flera stipendier. Fonden instiftades 1975. Oskar Franzén var under sin levnad en av förgrundsgestalterna i svensk nykterhetsrörelse och visade i sin verksamhet på många sätt sin vilja att stödja utbildningen för den helnyktra sektorn.

Fondens ändamål är därför att ge hjälp till utbildning för helnyktra ungdomar som är medlemmar i IOGT-NTO-rörelsen och som kan förväntas att i framtiden förbli aktiva i denna rörelse. Utdelning av avkastning av disponibla medel sker på Oskar Franzéns födelsedag den 5 oktober.

För att vara berättigad att söka stipendium ska sökanden:

- vara under 25 år
- vara aktiv medlem i IOGT-NTO-rörelsen
- kunna ange ett definierat utbildningsändamål till vilket stipendiet skall användas
- efter genomgången utbildning dokumentera densamma

Ålder och den aktiva gärningen som medlem i rörelsen skall skriftligen styrkas.

Ansökningshandlingarna ska vara kansliet tillhanda senast den 31 augusti 2011 på ansökningsblankett som rekvideras på nedanstående adress:

Stiftelsen Oskar Franzéns Stipendiefond, IOGT-NTO, Elisabeth Larsson, Box 12825, 112 97 Stockholm.

IOGT-NTO-RÖRELSENS KURS- OCH SAMLINGSLOKAL- FOND

■ IOGT-NTO-rörelsens Kurs- och samlingslokalfond utlyser för tjugosjunde året för IOGT-NTO-rörelsens prioriterade kursgårdar möjlighet att erhålla bidrag.

Fonden har bildats för att främja bevarande av och stödja upprustning av centralt och av distrikt ägda kursgårdar. Fördelningen avser i detta fall de prioriterade kursgårdarna.

Beslut om fördelning av bidrag sker i maj. Ansökan ska vara Riksstyrelsen, IOGT-NTO-rörelsen, Elisabeth Larsson, Box 12825, 112 97 Stockholm, tillhanda senast 31 mars 2011.

Eventuella frågor besvaras av Stefan Bergh eller Tore Andersson, tfn 08-672 60 00.

Kongress i Åre

Årets kongress kommer att arrangeras i Åre mellan den 29 juni och 3 juli. Inom kort kommer du att hitta mer information om kongressen via iogt.se och i senare nummer av Accent kommer även en informationsbroschyr med en massa nyttigheter.

Motionsstopp till kongressen

En motion är ett förslag om någon typ av förändring. Inom IOGT-NTO har varje medlem, förening och distrikt rätt att skicka motioner till kongressen. Skicka motionerna senast den 20 april till IOGT-NTO, Box 12825, 112 97 Stockholm.

Uppmärksamhets-vecka 7

För att uppmärksamma barn i missbruksmiljöer arrangerar CAN tillsammans med flera andra organisationer, bland andra IOGT-NTO, en kampanj under vecka 7 2011, där man vill sätta fokus på de barn som växer upp i missbruksmiljöer. Mer information kommer på www.iogt.se.

Var demokratisk

Under januari och februari arrangerar IOGT-NTO:s lokalföreningar sina årsmöten runt om i landet. Nu har du chansen att vara en del av vår demokrati! Om du har möjlighet så passa på att gå på din lokalförenings årsmöte. Kontakta ordförande i din förening om du inte vet när årsmötet är.

Projektbidrag 2011

Även under 2011 kommer föreningar och kretsar att kunna ansöka om pengar från IOGT-NTO-förbundet. Syftet med pengarna är att IOGT-NTO ska bli en starkare folkrörelse, vara välkänt, vara en aktiv samhällsdebattör, bidra till minskad alkoholkonsumtion, ha synliga och ändamålsenliga lokaler samt vara självfinansierat. Ansökningsperioden är 1 februari till 30 september. Information om detta kommer inom kort på www.iogt.se/projektbidrag.

5 SÄTT

ATT ENGAGERA DIG!

Här får du några tips på hur du kan hjälpa till att främja IOGT-NTO:s frågor, och på så sätt göra vår värld lite bättre.

- Ha en IOGT-NTO-pin på din jacka
- Skriv en motion till årsmötet i din förening, distriktet eller till kongressen
- Prenumerera på Miljonlotter
- Hjälp till som Junis-ledare
- Baka en kaka till nästa föreningsträff

Förpackad

Är en utbildning i påverkansarbete, lobbying och industrins marknadsföring av alkohol. Utbildningen är ett gemensamt projekt mellan IOGT-NTO och UNF.

UTBILDNINGAR 2011

Anmälningar till alla utbildningar görs på hemsidan www.iogt.se.

Vill du veta mer om innehållet eller har andra frågor, se hemsidan, mejla info@iogt.se eller ring 08-672 60 05. I kurskostnaden ingår (om inget annat anges) resa med billigaste färdssätt, mat samt övernattniing i dubbelrum om kursen varar flera dagar.

FÖRPACKAD

Utbildning i påverkansarbete, lobbying och industrins marknadsföring av alkohol. Utbildningen är en del av ett gemensamt projekt mellan IOGT-NTO och UNF.

När: 25–27 februari

Var: Tollare folkhögskola, Saltsjö-Boo utanför Stockholm

Kostnad: 500 kr, tillägg för enkelrum

Anmälan: Via www.iogt.se/utbildningar eller 08-672 60 05 senast den 4 februari

PROJEKTLEDARUTBILDNING

Projektmetodik i teori och praktik. Utbildningen pågår under 8 veckor och innefattar en fysisk träff, distansutbildning under 8 veckor samt en idébytar dag.

När: Startträff 1–2 mars för att sedan pågå i 8 veckor

Var: Mölnlycke/hemma hos dig

Kostnad: 1 500 kr för deltagare från IOGT-NTO, inkl resa, mat och boende

Anmälan: Via www.iogt.se/utbildningar eller 08-672 60 05 senast den 8 februari

KAMPANJUTBILDNINGAR

Det här är utbildningen för dig som vill lära dig metoder för kampanjer i din lokalför-ening eller i ditt distrikt. Syftet är att under en dag få en grund att stå på för att se till att IOGT-NTO syns och hörs, och på så sätt vara med och påverka samhällsdebat-ten och -utvecklingen. Samma utbildning arrangeras på 8 ställen i landet under året, och man går i första hand på den som är närmast där man bor.

När och var:

- 5 mars, Örebro

- 27 mars, Luleå
- 9 april, Vännäsby
- 9 april, Alingsås
- 11 april, Mellerud
- 16 april, Växjö
- 7 maj, Hässleholm
- 17 september, Sollefteå

Anmälan: via www.iogt.se/utbildningar eller 08-672 60 05 senast 3 veckor före respek-tive tillfälle

KALENDARIUM 2011

FEBRUARI

25–27 FörPackad, utbildning och workshop om reklam och marknadsföring av alkohol, Saltsjö-Boo

26 Episerver-utbildning för nybörjare, Stockholm

MARS

1 feb–31 Distriktsvärvarkampanj, vår

1–2 Projektledarutbildning, dist.utbildn, startträff, Mölnlycke

5 Kampanjutbildning, främst för distrikt i närheten av Örebro

4 Accent nr 2 kommer ut

8 Internationella kvinnodagen

14–15 Lär gemenskap för sociala ledare, träff 2 (för de som var med på träff 1), Saltsjö-Boo

19 Episerver-utbildning, fortsättning, Stockholm

21 Mentorsutbildning sociala företag, Stockholm

27 Kampanjutbildning, Luleå, främst för Norrbottens distrikt med granndistrikt

APRIL

vecka 13 Utbildningsresa för blivande storvärvare, Kroatien

9 Kampanjutbildning, Umeå, främst för Västerbottens distrikt med granndistrikt

9 Kampanjutbildning, Alingsås, främst för Älvsborgs distrikt med granndistrikt

11 Kampanjutbildning, Mellerud, främst för Älvsborgs distrikt med granndistrikt

16 Kampanjutbildning, Växjö, främst för Kronobergs distrikt med granndistrikt

29 Socialt forum, Arboga

MAJ

6 Träff för partipolitiskt aktiva IOGT-NTO-medlemmar, Stock-holm

7 Kampanjutbildning, Hässleholm, främst för Skåne distrikt med granndistrikt

13 Knark är farligt för att mamma säger det, grundkurs, Stock-holm

13 Alkokoll, fortsättningskurs, Stockholm

13–14 Distriktsstudieledarsamling, Stockholm

14 Knark är farligt för att mamma säger det, fortsättningskurs, Stockholm

14 Alkokoll, grundkurs, Stockholm

20–22 Utskottshelg, för de som är utsedda att sitta i utskott till kongressen, Saltsjö-Boo

28–29 Lär gemenskap för sociala ledare, träff 3 (för de som var med på träff 1 och 2), Saltsjö-Boo

Tommy Körberg

HALLÅ DÅR!

Tommy Körberg

Aktuell med nya skivan "Songs for drinkers and other thinkers"

Varför gör du din första platta efter 22 år om alkohol?

– Ska man göra en platta efter så lång tid, bör den ha ett tema och bärning. Det är så lätt att göra en platta med romantiska sånger. Alkohol som tema för en skiva har jag tänkt på i många år. Jag har inspirerats av en amerikansk poet som skrev "Poems for drinkers and other thinkers". Hon använde skrivandet som en slags självterapi för att bli av med demonerna som jagade henne på grund av alkoholen. För mig är den här skivan en kommentar till den spritromantik som råder i samhället. Alkoholen ställer till med så mycket skit. Det är så mycket dubbelmoral. Man låtsas ha kul fast man vill bedöva sig.

Hur valde du vilka låtar du skulle ha på skivan?

– Jag började lyssna brett och insåg att nästan alla låtar om alkohol är spritromantiska. Sådant ville jag inte ha. Jag hittade ett 50-tal vettiga låtar och kokade ner dem till tolv. De blev mitt eget lilla 12-stepsprogram!

Vad vill du säga med skivan?

– Jag vill att den som lyssnar ska tänka till. När det gäller alkohol måste man ha respekt och göra ett val. Dricka eller inte? Samtidigt har vi svenskar problem med att hitta ett bra sätt att dricka. Det blir ofta alldeles för mycket. Och nykteristerna kommer med sina pepinnar. Så många smygsuper. Inte bra.

Vad har du fått för reaktioner?

– Både ris och ros. Det märks att detta är ett laddat ämne.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

FILM

FOTO: NORDISK FILM

Mark Wahlberg och Christian Bale spelar bröderna Ward i filmen "The Fighter".

Boxar bort drogerna

The fighter

Amerikansk film med Mark Wahlberg och Christian Bale

■ DRAMA Micky Wards högsta dröm är att bli proffsboxare. Han tränas av sin halvbror Dicky, som en gång vunnit några titlar men som numera är helt nerdekad av droger. Micky går några matcher, men blir utslagen. Boxarkarriären vill inte ta fart och han funderar på att ge upp och ägna sig åt annat. Efter en misshandel hamnar Dicky i fängelse och Micky ser plötsligt sin chans att

börja träna utan inflytande från sin bror och sin krävande mor.

Han träffar en tjej och hittar en tränare som ser hans potential. Och karriären går spikrakt uppåt. Han vinner några titlar och är fast besluten att aldrig mer dras in i familjens klibbiga nät av droger, kriminalitet och social misär. Men när Dicky kommer ut från fängelset ställs han inför ett svårt val. Ska han ändå välja familjen och hoppas att det denna gång går vägen?

"The Fighter" är ett välspelat och starkt drama som bygger

på en sann historia om boxaren "Irish" Micky Wards osannolika väg mot berömmelse och om brodern Dicky, som mot alla odds lyckas vända drogerna och kriminaliteten ryggen. Christian Bale och Mark Wahlberg är fantastiska som bröderna Ward. Det är svårt att förstå att Christian Bale bara agerar narkoman; så övertygande är han.

Filmen är inte bara dramatisk, utan stundtals också humoristisk. För den som gillar filmer om boxare är den här klockren.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

STIPENDIUM

Thomas Johansson fick kommunpris

PRIS Det vare en glad och hedrad Thomas Johansson från Ideell Växtkraft som i december mottog 15 000 kronor för sitt långvariga arbete inom nykterhetsrörelsen i Örnsköldsvik. Stipendiet delades ut av kultur- och fritids-

nämndens ordförande Kaisa Hautala och var en del av de 85 000 kronor som delades ut för insatser inom området kultur och fritid. Thomas Johansson har bland annat dragit igång det sociala företaget Drivbänken, som säljer

tjänster inom byggsektorn. Via Drivbänken får människor som står långt ifrån arbetsmarknaden en möjlighet att växa och utvecklas i egen takt.

– Jag är stolt över att vår verksamhet och nykterhetsrörelsen fått detta pris och det känns glädjande att våra sociala insatser uppmärksammas, säger Thomas Johansson.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

BOK

Ett liv av olycklig kärlek

■ **Emma & Uno – visst var det kärlek**

Märta Tikkanen
Förlag: Forum

ROMAN "När de träffas är hon arton, mindre än ett år senare är de gifta. Hon är nitton när det första barnet föds, sen kommer det ett varje år... När det sjätte föds är hon tjugofem, då bor de på skilda håll. Hon skriver kärleksfulla brev till honom. Ofta."

Märta Tikkanens senaste roman, berättelsen om hennes egen mormor och morfar, sammanfattas redan i de första raderna. Ändå är berättelsen oavbrutet engagerande och släpper inte taget förrän långt efter sista sidan.

Tikkanens mormor Emmas liv centrerades helt kring den olyckliga kärleken till den egna maken. En make som egentligen aldrig var närvarande, vare sig rumsligt eller känslomässigt. Romanen bygger på deras brevväxling.

Morfar Uno lämnar tidigt fru

och sex barn i Finland för att leva ett kringflackande liv på andra sidan Östersjön. Här grundar han folkhögskolor, debatterar samhällsfrågor och skaffar mängder av vänner och ovänner. Självt ser sig Uno som konstnärssjäl och identifierar sig med bekantskaper som Zorn och Carl Larsson. Familjelivet vurmår han inte alls för, trots sitt eget riktiga barnalstrande. Visserligen fantiserar han stundtals om en framtid i Dalarna med hela barnaskaran runt sig, klädda i folkdräkt och med Siljan som vacker fond. Något men än en fantasi blir det dock inte. Uno bor istället hos andras familjer och blir en del av andra barns uppväxt. Rapporterar sedan till sin fru: "Carl Larssons och Anders Zorns hustrur förstår att stöda sina män och begriper att män-

nen inte kan ägna sig åt att älska sina hustrur utan åt sin livsuppgift." Emma klagar aldrig, tonen hennes brev är tröstande och förstående.

Var detta förhållande ett resultat av sin samtid? Säkert delvis, men problematiken och karaktärerna är obehagligt välbekanta. Författaren beskriver hur hon själv motvilligt tjusas av morfaderens våltalighet, eftersom även hon attraheras av charmiga och storslagna män. Hon känner igen sig i Emmas hoppfulla väntan på att de två slutligen ska kunna mötas.

I Emmas och Unos fall blev detta möte aldrig verklighet, eftersom deras förhållande helt byggde på den enes självcentrerade storhetsvansinne och den andras outröttliga förståelse för densamma. Denna ständiga förståelse. Suck.

RAGNI SVENSSON

BOK

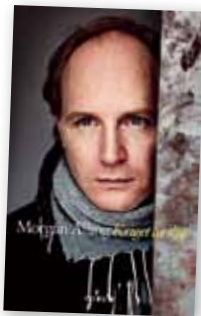
Morgan Alling om sin svåra uppväxt

Kriget är slut

Morgan Alling

■ Förlag: Forum

BIOGRAFI Det är en ömsint bild av sin egen alkoholiserade mamma som skådespelaren Morgan Alling skissar upp i sin biografiska roman "Kriget är slut". En stram men ändå nära berättelse om hur det var att växa upp med en mamma som älskade sina barn men också hade "korta nerver", drack och förlorade

vårnaden om sina barn. Morgans barndom blev sedan en sprucken väv av barnhem, dysfunktionella fosterfamiljer och ren och skär överlevnad.

Men Morgan överlever. Han blir expert på att läsa av sin omgivning och anpassa sig, till allt från om potatisen ska ätas spetsad på en gaffel eller bara skyfflas in, om det är läge att be bordsbön eller inte. Till slut hamnar han hos en kärleksfull

fosterfar som ser och respekterar honom. Det ger honom styrka och kraft och tillsammans med sin humor hjälper det honom på vägen att bli vuxen. Nitton år gammal kommer han in på skolan och hittar i teatern äntligen hem. Och det är då, på sidan 323, som Morgan kan säga att nu, nu tänker han inte längre låta sig styras av sin barndom. Äntligen får han deklarera att kriget är slut, livet kan få börja.

Det är en insiktsfull och mogen roman som Morgan Alling har skrivit. Läs den.

HANNA NOLIN

MISSA INTE!

1 FILM "Medan åren går" som handlar om Tom och Gerri, ett äldre par som fått många fina år tillsammans. Omkring dem finns familj och vänner och sonen Joe, som börjar lida av sitt singelliv. Under en vår, sommar, höst och vinter – och genom kärlek, värme, lycka och sorg – får vi följa familjen. En riktig feelgood-film i vintermörkret.

Bild från utställningen "Hemmens forskningsinstitut" på Nordiska museet i Stockholm.

2 UTSTÄLLNING Fotoutställningen "Hemmens forskningsinstitut" på Nordiska museet i Stockholm berättar om forskningsinstitutet som bildades 1944 i syfte att rationalisera hushållsarbete. Bland annat kemister, näringsforskare och sociologer mätte och bedömde i hemmen. Husmoderns status höjdes – hon blev nu expert på hushållsarbete. Från den 10 december.

3 FILM "Winter's bone", en träffsäker och berörande historia om 17-åriga Ree Dolly som tvingas uppföstra sina syskon så gott hon förmår. Fadern är kriminell och missbrukar droger. Mammans psykiatri sjuk. Miljön är ren och skär misär. Ur detta elände reser sig maskrosbarnet Ree. Starkt och mycket bra.

Alkohol hjälper oss inte i kontakten med våra barn. Därför bör föräldrar hålla sig nyktra, menar Andreas Ekström.

En fråga om smak

Jag älskar mat och dryck. Jag är vad man kallar en äventyrlig ätare: jag är den som först hugger tändarna i en levande limebutt-myra i Australien, den som gärna äter en hel friterad skorpion på en bakgata i Xian i Kina, den som aldrig bangar för en mysteriekorv sent en natt i Glasgow och som aldrig skulle tveka att äta ett fortfarande pulserande kobrahjärta om jag bara fick chansen. Jag åt orm i Kamerun en gång, ett rejält stycke Gabon vipser. Smakade inget vidare. Det är bara tre smaker jag inte gillar. De är tre. Inte fler. Men ingen bryr sig om de första två, det är en enda som drar all uppmärksamhet till sig.

■ Selleri först och främst. Ganska smakneutral, säger en del. Jag undrar hur de inte kan känna det närmast giftstickande metalliska kräkmedel som finns i stjälkens vätska och som får sin starkaste effekt precis då tändarna landar i ett stycke, hur litet det vara må.

■ Vidare: koriander. Den asiatiska trenden har satt mig på hårda prov eftersom den där satans duschtvålen till krydda smygs ner i nästan allt.

■ Slutligen: alkohol. Alkohol i sig påstås vara smakfritt, vilket är fel: jag kan smaka alkohol oavsett hur mycket jordgubbssirap, mangomix eller druvjuice den är uppblandad med. Men tro mig: Folk har i tjuugo års tid lagt en enorm kraft på att bevisa motsatsen för mig.

"Jag vet en drink", säger de, "som inte smakar alkohol *alls*". Jag undrar hur packade de måste vara för att inte känna vad jag känner: Smaken av järn, som i persilja. Smaken av anis eller lakrits, som liksom slår uppåt i gommen, bort från tungan. Och så i gränslandet mellan smak och biologisk reaktion: ett litet riv från svalget till när vätskan fortsätter ner och förbi.

Detta är alkoholens smak, som jag känner den.

Nu undrar jag bara när sellerikampanjen ska börja. När ska mina selleriknappande kamrater börja komma till mig med recept på suveräna pastasallader och mustiga köttgrytor där sellerin inte känns? Vem blir först med att göra en salsa som är så chilistark

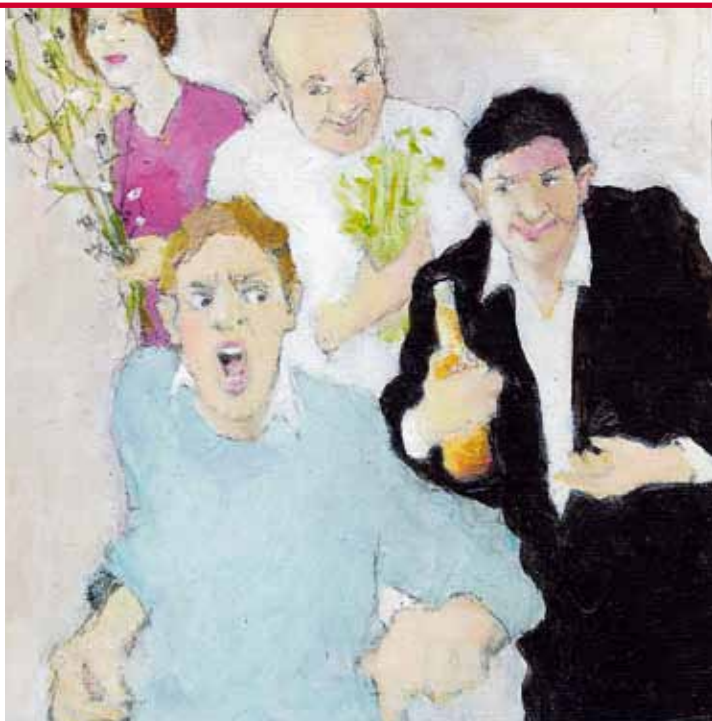

ILLUSTRATION: RURIK ZATSEVSKY

att korianderbladen förvandlas till enbart dekoration?

Det händer inte förstås. Och det händer inte av ett skäl som jag är säker på att denna tidskrifts läsare är väl bekanta med:

Det är ett enormt kontroversiellt ställningstagande att inte dricka alkohol. Särskilt i mitt fall, då det inte är ett ställningstagande alls. Jag gillar bara inte smaken.

Jag är inte religiös.

Jag är inte sjuk.

Jag saknar mig veterligen alkoholism i släkten och har inte sett några våldsamt hemska verkningar av alkohol i min närhet.

Jag känner mig inte särskilt engagerad i alkoholpolitiska frågor, om ens alls.

Jag. Gillar. Bara. Inte. Smaken.

Detta är nästan omöjligt för många att förstå och gå med på. De vill förhandla: Inte ens vin? Nej, särskilt inte vin. Kanske kanske kan jag få ner lite Bailey's, om jag värmer den och håller på vaniljglass, men min hemgjorda chokladsås är strået vassare i så fall. Min svärfar jobbade i Belgien i några år och ibland smakade jag nyfiket på de bröddoftande lite grumliga men ljusa färskas ölsorter som finns där. Ginge det att bre smör på en sän, och rippla över lite salt, så skulle jag kanske kunna få ner den.

Fast då verkar det onekligen som ett bättre beslut att baka lite bröd. Medan degen jäser ska jag fundera på varför jag inte gärna använder ordet nykterist om mig själv. Förmodligen för att det ordet medför ett slags politik.

Jag är inte nykterist. Jag är han som inte gillar selleri, koriander och alkohol. ■

Om Andreas Ekström

Andreas Ekström är journalist på Sydsvenskans kulturredaktion. Han har skrivit fem böcker, senast reportageboken "Google-koden". Han har varit berusad tre gånger, i studiesyfte.

ULLA-BRITT PETTERSSON

NAMN: ULLA-BRITT PETTERSSON / **ÅLDER:** 73
FAMILJ: ÄNKA, TRE VUXNA DÖTTAR / **BOR:** I FAGERSTA

Hur länge har du varit medlem?

– Åh, jag har ett livslångt engagemang. Jag kom som fosterbarn till Fagersta 1937 och mina fosterföräldrar var med i IOGT. Jag gick med i ungdomslogen, som hade en stor verksamhet. Som vuxen blev jag bland annat sekreterare och kassör i Bergslagsbygdens nykterhetsförening, jag satt med i distriktsstyrelsen för Juniorförbundet i Västerås och har varit väldigt engagerad i NBV. Där är jag fortfarande aktiv och sitter som ledamot i den lokala styrelsen i Fagersta. Jag kallar mig studiesamordnare och ser till att alla cirklar vi har fungerar och syns utåt.

Varför är det viktigt att synas utåt?

– Vi har en omfattande verksamhet med studiecirklar av alla de slag. Jag vill att så många som möjligt på orten ska få ta del av vårt utbud och se vilken fantastisk verksamhet IOGT-NTO bedriver. Dessutom har vi jättefina lokaler! Vi har ett 20-tal cirklar i bland annat litteratur, matlagning, bugg, data och olika typer av hantverk som luffarslörd och stickning. Vi har också haft föräldracirklar där man kan få tips om hur man talar med sina barn och tonåringar om alkohol. Tyvärr hade vi svårt att få folk att komma till just de cirkarna, men de som kom fick ut mycket av dem. Föräldrar har mycket att lära av varandra!

Blir några av cirkeldeltagarna medlemmar?

– Det händer. Men huvudsyftet är inte att värva medlemmar, utan att göra pr för oss och allt bra vi gör. De som kommer tycker det är väldigt trevligt här och vill knappt gå hem. Och många trogna deltagare återkommer år efter år.

Du har haft ett stort engagemang för teater också. Berätta!

– Jag har bott 23 år i Köping och där drog jag igång ungdomsteater tillsammans med UNF och Juniorförbundet. Juniorteatern utvecklades fantastiskt och flera grupper startades. Jag fick tillstånd att göra egna manus av Astrid Lindgrens böcker och teaterverksamheten blomstrade under flera år under 1990-talet. Vi blev nästan proffs med oväntade och spännande effekter på scen, bra dekor och en mängd bejublade uppsättningar som visades för skolor bland annat. Det var roliga och hektiska år. Jag sydde scenkläder och ungdomarna skickades på danskurs för att lära sig dansa proffsigt på scen när vi uppförde musikaler. Vi var ett fint team, jag och mina ungdomar!

Vad har teatern och engagemanget för de unga gett dig personligen?

– Med min egen bakgrund har jag alltid värnat extra för barn. Och särskilt för utsatta barn. Jag vill ge mycket till gamla och barn! Det ger så mycket glädje tillbaka. Men jag är ju också en social och aktiv person som gillar när det händer saker och som får saker att hända. Och jag gillar att få andra att bli engagerade, det är min drivkraft.

"Jag vill ge mycket till gamla och barn! Det ger så mycket glädje tillbaka."

Känner du någon som borde bli månadens medlem?

TIPSA OSS på
accent@iogt.se eller
Accent, Box 12825,
112 97 Stockholm

TEXT **MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN**
FOTO **JOAKIM ABRAHAMSSON**

Budkaveln ska bygga broar mellan distrikt och föreningar och skapa en anledning att träffas och samtala.

Budkavel förenar distrikt i väst

Budkavel, vad är det? Jo, det är ett budskap om IOGT-NTO:s roll som räddare i världen och vad man står för, nedpräntat på ett tjockt pappersark. Pappret är ihoprullat och har ett band runt sig. Det fungerar som en slags stafettpinne som vidarebefordras från en förening till en annan. Syftet är att bygga broar mellan distrikt och föreningar och skapa en anledning att träffas och samtala.

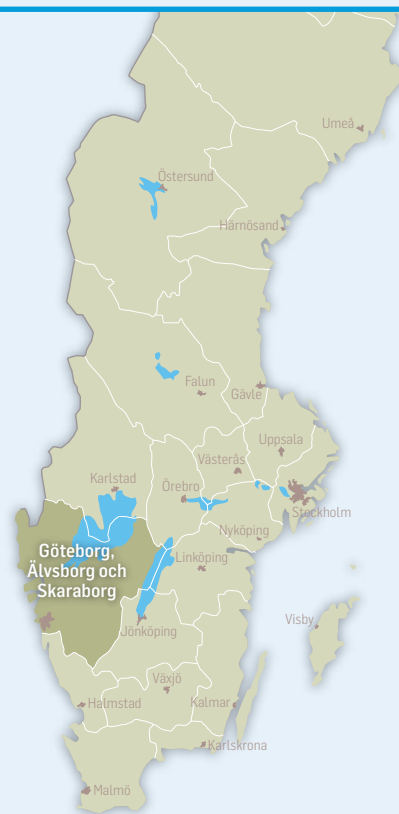
I Göteborgs, Skaraborgs och Älvsborgs distrikt har man sedan några månader haft en budkavel som vandrat mellan föreningarna, över distriktsgränserna. Den här budkaveln hittades av distriktsordföranden i Älvsborg, Alva Strandberg, på Tradera. Den är från mitten av 1940-talet och undertecknad av storlogen i Stockholm. Alva köpte den och lät trycka ett nytt exemplar som får fungera som budkavel. Originalen är bevarat. Skulle budkaveln försvinna eller gå sönder går det enkelt att trycka en ny.

Från en förening i Älvsborg gick budkaveln till Lerumföreningen. Och från Lerumföreningen till

Biskopsgården i Göteborgs distrikt. Med budkaveln kommer också ett album, där föreningarna kan skriva något om de önskar. Den eller de som kommer med budkaveln kan även bidra med ett litet program, ett uppträdande eller kanske allsång. Tanken är att skapa en liten "happening" kring budkavels ankomst. Den förening som har budkaveln ansvarar att så snart som möjligt vidarebefordra den till nästa förening. Nu rullar budkavlandet på i sin egen takt. Men starten var trög.

– Vi ville göra en tidtabell för hur kaveln ska förflytta sig. Men det fungerade inte. Så nu får varje förening bestämma själv hur man vill göra. Vi skickar listor över kontaktpersoner i distriktens föreningar och så får man själv kontakta den förening man vill hälsa på hos, säger Alva Strandberg, som tycker att idén med en budkavel är spännande. Inte minst för att den minner om svunna tider då detta var ett sätt för IOGT att nå fram med sitt budskap till föreningar land och rike runt.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

Alvas 7 tips tips för att starta en budkavel

- 1** Få föreningar intresserade av att besöka andra föreningar som de kanske inte känner så väl. Berätta om hur en budkavel fungerar och vad det är.
- 2** Hitta ett budskap, gammalt eller nytt, som kan vandra mellan föreningarna.
- 3** Budkavlen kan överlämnas på ett vanligt föreningsmöte eller ett speciellt tillfälle.
- 4** Budkavels väg ska dokumenteras på något sätt.
- 5** Överlämna budkavlen till en startförening och sätt upp ett slutmål
- 6** Följ upp och ha koll på var budkavlen finns, så det inte blir stopp.
- 7** Gör det inte krångligt – det är roligt att träffa nya människor och återse gamla bekanta.

FOTO: PIERRE ANDERSSON

Förbundsordföranden. Anna Carlstedt

Med Vit jul har vi har nått en del av de nästan 400 000 barn växer upp med föräldrar som har ett riskfyllt drickande, skriver Anna Carlstedt. Nu satsar vi vidare.

Det blev en vitare jul

Flera tusen barn fick en bättre jul förra året. Bland annat tack vare dig: Eftersom du är medlem hos oss (alternativt gillar oss så att du läser Accent ändå) så bidrog du säkert på ett eller annat sätt till vår senaste Vit Jul-kampanj. Jag hoppas att du vet att du gör skillnad!

Så här en bit in på det nya året känns julhelgerna redan långt borta. Men för oss som nu skall utvärdera arbetet med Vit Jul finns hela kampanjen i färskt minne. Och ju mer information vi får in om allt som gjorts runt i landet, desto stoltare blir vi. När detta skrivs har minst 300 aktiviteter genomförts, och de flesta deltagare har varit barn och ungdomar. Om vi räknar med att 20 personer deltagit i varje aktivitet så har åtminstone 6000 personer gjort roliga saker på jullovet inom ramen för kampanjen. Vi vet att många av deltagarna har det ganska tufft hemma. Vi har nått en del av de nästan 400 000 barn som växer upp med föräldrar som har ett riskfyllt drickande. Vit Jul-kampanjen har också uppmärksammat att ännu fler barn känner obehag under julen: Barn till "normaldrickande" föräldrar. När mycket kommunal verksamhet stänger under julen försvinner ett andningshål för många barn som lever i missbrukarfamiljer. Det vill vi ändra på.

Vi har också förmått många tusen vuxna att avstå alkohol under julhelgen. Kampanjen har gjort att många som inte

tänkt så mycket på det tidigare har börjat diskutera sitt eget och andras drickande. Vi har fått mycket draghjälp av våra Vit Jul-ambassadörer: Offentliga personer som pratat i radio och TV, på bloggar och i krönikor, om Vit Jul. Tre av dessa var Stefan Holm, höjdhoppare, Henry Bronnett, författare och Marcus Birro, också han författare. De skrev bland annat i en debattartikel: *Är det så viktigt att dricka under julen? Vi tycker inte det och tänker fira jul utan alkohol, för barnens skull.*

Vi skall vara rädda om Vit Jul och utveckla kampanjen vidare. En viktig poäng är att hela rörelsen samarbetar. Det är värt mycket i sig. Det är dessutom ett fantastiskt sätt att komma till tals med människor på gator och torg, för att lyfta våra frågor. Många blir medlemmar på kuppen. De som arbetar på våra lotterier, som hela rörelsen lever av, vittnar om att Vit Jul är ett bra sätt att berätta för våra 180 000 lotteriprenumeranter om det goda ändamålet.

Jag vet självklart att allt inte gått som på räls i årets kampanj, och att vi kunnat göra mer och nå fler. Men snart är det dags att förbereda 2011 års Vit Jul-insats och jag räknar med att just du vill bidra till att göra den ännu bättre.

Ingen kan göra allt. Men alla kan göra något. ■

Anna
Carlstedt

Fråga FS!

MEJLA TILL
accent@iogt.se

Förbundsstyrelsen svarar på läsarnas frågor.

Ur Accent nummer 4 2010

Fråga: Får vi svar om lönerna?

I våras kunde vi läsa om att IOGT-NTO:s förtroendevalda och tjänstemän är högt avlönade. Jag reagerade starkt på detta. Många av våra medlemmar reagerade på dessa höga löner till förbundsordförande och generalsekreterare. En del medlemmar lämnade föreningen i protest.

Vi har genom vår ordförande tillskrivit förbundsstyrelsen men vi har tyvärr inte ens fått svar. Tydligt är frågan inte så viktig i förbundet men för oss medlemmar på gräsrotsnivå är den det. Våra medlemsavgifter ska inte täcka höga löner på riksnivå.

Är det så här förbundsstyrelsen anser att organisationen skall arbeta?

Diskussionen ska väl vara inom organisationen och inte i media?

Ann-Marie Lutti
IOGT-NTO Kvillebacken

Svar: Lönen är rimlig

IOGT-NTO är en av Sveriges största idéburna organisationer med en omfattande verksamhet som hela tiden utvecklas. Vi vill ha en generalsekreterare som klarar av att leda den typen av verksamhet och då betalar vi en lön som står sig i konkurrensen. Ja, det är en hög lön, men jag tycker att den är rimlig. Och jag tror att de flesta medlemmar tycker som jag, nämligen att vi ska ha den bästa generalsekreteraren som finns.

Styrelsens arvoderingar föreslås av valberedningen och beslutas av kongressen. Det är alltså medlemmarna som debatterar och beslutar kring ordförandes och övriga styrelsens löner. Generalsekreterarens lön tas fram genom en förhandling mellan generalsekreteraren och förbundsordföranden och godkänns sedan av styrelsen.

Anna Carlstedt
förbundsordförande IOGT-NTO

		BÄT- FLYKTING TAGIT EFTER	UR- SPRUNG- LIG	HAR EGEN	Accent Nr 10	HAR FÖR- MÖGEN FAR	ORE- GELBUN- DENHET	BÄR MAN PÅ UMÅKER		
		TEMPEL- RIDDARE PÅ FOT I SPÅR			ANGER GRÄNSER			RINNER FRÅN JURA- BERGEN		
		STAD I NORR	I SKALAN KAN KATTEN DRA IN	ASTRID LIND- GREN- FIGUR						
		HÄR GÅR DET UT- FÖR PÅ VINTERN	SKEL- LEFTEÅ MED REN OCH SKO			LAPP- LANDS- KOMMUN			AVSER ANSER MER ÄN EN GANG	
FÄGEL I FARA			ÄR INTE FLÄCK- FRI		AP	TILLTAL LEE, FILMRE- GISSÖR		FÄR MAN BE OM ÄR FRÅ- GA OFTA		EUNUCK
SAKNAR ARM				TIDNING KAN DET VÄL PÅ LÄKTARE			SES I KUVERT PRO- NOMEN		Ö- VER HU- VUD	
FN:S BARN- FOND		GJORDE TVÄR- ONT	SÄLLSYNT JORD- ARTS- METALL	LANDS- FADER DIAKONI- SÄLLSKAP				FLOTT I HÅRET FICK SNOPEN		
					METOD FÖR PRO- BLEM- LÖSANDE					GÖR GOUR- MAND MYCKET
ALLTID REDO					FÖR SMA FÖR ATT BLI STORA KLAV		HAR EGEN HÄRD	INGET RIDDJUR I HAVET DOMSTOL	OSPÄND	
SKRUV- VERB KAN SYD GE			KAN VÄL PJÄS EL- LER KOLA VARA			SPEL- SYSTEM KAN MAN OM LOV				
			FOT- STÖD		FRAM- STÄLLA				ÄR ÖSTLIGA ÖGON	
PÅ SLITET PLAGG				KAN BLI SOCKER				ÄR OFTA KRYSS- RUTA		

Kryss och foto: Anders Perstrand

SKICKA IN OCH VINN!

Miljonlotter i potten. Tre lotter vinner förstapristagaren, en lott vardera får de tio som därefter har tur i dragningen. Skicka in lösningen till Accent, Box 12825, 112 97 Stockholm, senast 25 februari 2011. Märk kuvertet Kryss 1/2011.

NAMN

ADRESS

POSTADRESS

VINNARE NR 9 2010

Första pris, tre Miljonlotter: **Eva P.-Möller**, Katrineholm.
Sidovinster, varsin Miljonlott: **Brita o Göran Ehn**, Vara;
Jan Malmkvist, Växjö; **Stina Arbin**, Sävsjö; **Lisbeth Svensson**,
 Båstad; **Per-Gunnar Svensson**, Fors; **Jeanette Dahlberg**, Ånäset;
Sören o Gunvor Willmer, Borlänge; **Sigbritt Claesson**, Göteborg;
Anna Schön, Kila Lågbo, Ransta; **Allan Nyström**, Alfta.
 Accent gratulerar!

LÖSNING NR 9 2010

					U				O	Accent-kryss nr 9-2010 Lösning									
			K	A	L		L	O	B					B					
		S	O	L	K	L	A	R	A										
			R	O		A	M	O	R					F					
			S	E	R		M	A	N					U					
		M	O		Ä	R		D	A	N			K	M					
				D	Å	R	S	K	A	P	Ö	D	E	A	N	K	A		
		F	J	O	R	D	E	N	L	I	G	G	E	R	B	L	A	N	K
		I	O	G	T		K	I	L			O	R	O	A		L	I	T
		S	O	M	E	T	T	N	Y	B	O	N	A	T	G	O	L	V	
		K			N	I		G		O	M		R	I	A	R		I	
S		E	M	E	S	T	R	A		R	A	P		K	R	A	S	A	D
		T	O	M		T	O	R	K	S	K	A	P		E	N	T	R	E
		U	R	I		U	T	N	Ö	T	A		L	O	G	Ö	T	E	
O		R	D	R	Y	T	T	A	R	E		F	I	S	K	E	T	U	R

Barn som tigger till mammas missbruk vill också tro på framtiden.

Stärk deras drömmar för 100 kr i månaden.

GENOM ATT BLI MEDLEM i Vänner i Världen kan gatubarn som lever på den Thai-Burmesiska gränsen gå i skolan istället för att tigga och deras mammor kan få hjälp till självhjälp.

Gå in på **WWW.BISTAND.IOGT.SE** eller ring 031- 88 75 40 så berättar vi mer.

IOGT-NTO-RÖRELSEN

PG: 90 04 63 - 1

BG: 900-4631

Posttidning B

Accent, Box 12825

112 97 Stockholm

Nöjd kund sedan 40 år!

"Som medlem och aktiv i IOGT-NTO är det naturligt för mig att vara kund hos SalusAnsvar. Att jag sedan länge har valt just SalusAnsvar är att de, förutom att ha förmånliga försäkringar, har varit ett stöd till IOGT-NTO:s arbete för ett nyktrare samhälle. Ett konkret exempel på det är att för varje ny försäkring som en medlem tecknar går 5 % av premien direkt till något av IOGT-NTO:s projekt. Det gör många till vinnare!"

Kjell-Ove Oscarsson, vice ordförande i IOGT-NTO

Gå in på **www.salusansvar.se/iogtnto**
eller ring **0200-87 60 50**. Välkommen!

SalusAnsvar har under nästan 80 år haft förtroendet att få samarbeta med nykterhetsrörelsen. Vi har under hela tiden stött det ständigt pågående arbetet inom alkohol- och narkotikafrågor.

IOGT-NTO

i samarbete med

SALUSANSVAR